Op.ata pocztowa uiszczon. ryczałtem

היינט 8 זייטען

Najer Folksblat

פרייז 20 גראָשען

נייער פאָלקסבלאַט

אונפּאַרטייאישע פּאָליטיש-געזעלשאַפטליכע טאָג-צייטונג

Nr. 164 (856) | Łódź, Niedziela 18 Lipca 1926 | פירטער יאָהרגאַנג | לאָדז, זונטאָג ז' אב תרפ"ו. | Nr. 164 (856)

אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאָווער 21, טעל. 24-71 || Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21. Tel. 24 71

פערשידענע שטייער-הנחות

איז דאס פינאנץ-מיניסטעריום גרייט איינצופירען.

יודישע סוחרים-דעלעגאציע אין פינאנץ-מיניסטעריום.

וואַרשאַ, 17 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). היינט איז געקומען צום וויצע-פינאַנץ-מיניסטער אַ דעלעגאַציע פון יודישען סוחרים-פעראיין און מיט איהם קאָנפערירט בנוגע די תשובה אויפ'ן מעמאָריאַל פון די יודישע סוחרים-פעראיינען וועגען פערשידענע שטייער-ענינים.

אויף דער קאָנפערענץ איז פאַר דער דעלעגאַציע קלאָר געוואָרען, אַז דאָס פינאַנץ-מיניסטעריום איז גרייט די קאָנטעס פון אומזאַץ-שטייער פאַר'ן יאָהר 1926 צוצולעגען אויף 6 ראַטעס; איינצוקאַסירען נאָר אַזעלכע אַלטע שטייער-חובות, וואָס זענען מעגליך איינצוקאַסירען, דערביי וועט מען נעהמען אין אַכט די רשימות, וואָס עס וועלען צושטעלען די סוחרים-אָרגאַניזאַציעס; דער צוזאַמענשטעל פון די שאַצונג-קאָמיסיעס וועט געענדערט-ווערען און דאַביי וועלען אויך גענומען-ווערען אין אַכט די אינטערעסען פון די סוחרים-פעראיינען; אין פאַל פון עקזעקוציעס וועט געגעבען-ווערען ברייטע מעגליכקייטען צו דערלאַנגען אַנקלאַגעס אַפילו נעגען עקזעקוטאָר; מען וועט איינפיהרען אַן אַלגעמיינער אומזאַץ-שטייער פון 1 פּראָצענט. אַ חוץ דעם וועט איינגעפיהרט-ווערען אַדרוי כשני-טליכער שטייער פאַר אינדוסטריע-פּירמעס פון 8—7 קאַטעגאָריעס און פאַר האַנדעלס-פירמען פון 4 — 3 קאַטעגאָריעס.

פראַנצויזיש-סאָוויעטישע אונטערהאַנדלונגען וועגען די רוסישע חובות.

פּאַריז, 17 (ספּ. טעל.) דער סאָוויעטישער אַמבאַסאַדאָר אין פּאַריז ראַקאָווסקי האָט איבערגעגעבען דער פראַנצויזישער רעגירונג אַ נאָטע וועגען די סאָוויעטיש-פראַנצויזישע חובות. ביי דער געלעגענהייט האָט ראַקאָווסקי בעזוכט בריאַנ'ען. דער לעצטער האָט צוגעזאָגט די נאָטע אָנצונעמען, אַז די נאָטע וועט דינען אַלס יסוד פון אינטערהאַנדלונגען צווישען פראַנקרייך און די סאָוויעטען, וואָס וועלען זיך אָנהויבען הערבסט-צייט.

אויפשטאַנד אין פּערסיען ווערט דערשטיקט.

טעהעראַן, 17. (ספּ. טעל.) ווי מען איז מודיע פון אַזערביידזשאַן, ווערט דאָרט דערשטיקט דער בונט, וואָס איז אויסגעבראָכען. געגען די אויפשטענדיגע איז אָנגעווענדעט געוואָרען זעהר שאַרפע רעפּרעסיעס. 120 מענשען זענען דערשאָסען געוואָרען. די אויפשטענדיגע אָפּטיילונגען אַנטלויפען אין אַ מהומה.

שרעקליכער שטורם-ווינד אין זאַקסען.

בערלין, 17 (ספּ. טעל.) איבער גאַנץ זאַקסען טראָגט זיך אַ געוואַלדיגער שטורם-ווינד. די טייכען געהען אַרויס פון די ברעגעס. די באַהן-ליניעס זענען טיילווייז צושטערט. בריקען זענען צושעדיגט. זעהר שווער האָבען אויך געליטען די מלוכה-וועלדער.

קאַטאַסטראָפאַלע פערפלייצונג אין יוגאָסלאַוויען.

בעלגראַד, 17 (ספּ. טעל.) די טעג איז נעבען איפּעק פאָרגעקומען אַ גרויסע פערפלייצונג. 49 מענשען זענען אומגעקומען און 12 זענען שווער-פערוואונדעט געוואָרען.

אין דער סביבה פון סאָטא האָט דאס וואַסער פערפלייצט 19 טויזענד מאָרגעס ערד.

אויף דער נעכטיגער זיצונג פון מיניסטאָרען-ראַט איז בעשלאָסען געוואָרען צו רעדוצירען אַלע מלוכה-אויסגאַבען, כדי צו האָבען געלד אויף צו געבען קרעדיטען פאַר דער געליטענער בעפעלקערונג.

פילם-קינסטלער וועגען יוד. קינסטלער און יודישער קונסט.

(געשפּרעך ספּ. פאַר'ן „נייעם פאָלקסבלאַט".)

וואַרשאַ, (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) קיין וואַרשאַ זענען געקומען די בעריהמטע פילם-אַרטיסטען מאַרי פּיקפאָרד און דוגלאַס. אין אַ געשפּרעך מיט אייער קאָרעספּאָנדענט האָבען די געסט ערקלערט, אַז זיי פאָהרען קיין רוסלאַנד אויף אַ פּאָר טעג, פון דער רוסישער טעאַטער און קינאָ-קונסט זענען זיי ענטציקט.

ווייטער האָבען זיי ערקלערט, אַזמיט יודישע קינסטלער אין אַמעריקא זענען זיי אין די בעסטע בעציהונגען. זיי זענען נאָהנטע פריינד פון שילד-קרויט'ן, בערטאַ קאַליש און אַנדערע. אין אַמעריקא פערנעהמען יודישע קינסטלער דעם אויבען אָן. פון יודישע טעאַטער-שטיק האָט ביי זיי אַרויסגערופען אַ גרויסען אינטערעס אַן-סקי'ס „דבוק" און לייוויק'ס „גולם". מאַרי פּיקפאָרד געפעלט אָבער מעהר דער „גולם".

די קינסטלער האָבען אויך בדעה צו בעזוכען ארץ ישראל.

וויטערדיגע דיסקוסיע אין סיים וועגען ענדערונגען די קאָנסטיטוציע.

רעדע פון יוסטיץ-מיניסטער מאַקאָווסקי.

איינדריקען.

וואַרשאַ, 17. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). די היינטיגע שבת'דיגע סיים-זיצונג איז געווען נישט אינטערעסאַנט. די דעפּוטאַטען האָבען נישט אַרויסגעוויזען קיין שום אינטערעס צו דער זיצונג. בסך-הכל זענען געווען אין זאַל אַנ'ערך 15 דעפּוטאַטען.

אין דער מיניסטאָרען-לאָזשע האָבען זיך געפינען מעהר מענשען ווי אין זאַל. וואָס אַנ'אמת איז די זיצונג טאַקי געווען לאַנגווייליג.

דער שוואַכער אינטערעס ערקלערט זיך דערמיט, וואָס אין די קולואַרען האָט מען איבערגעגעבען, אַז די פראַגע איז נישט אָפּהענגיג פון סיים נאָר פון דער רעגירונג. ווען עס איז שפּעטער בעקאַנט געוואָרען, אַז די אָפּשטימונג וועט פאָרקומען ערשט מאָרגען, איז די אויפמערקזאַמקייט צו דער היינטיגער זיצונג נאָך שוואַכער געוואָרען.

נישט קוקענדיג אויף די עפעקטפולע רעדע פון מיניסטער מאַקאָווסקי האָט ער פאָרט אויסגעמיטען דעם תוך ד. ה. דעם רעגירונגס-פּראָגראַם צוזאָגענדיג, אַז אויף דער מאָנטאָג'דיגער זיצונג וועט פרעמיער באַרטעל רעדען וועגען רעגירונגס-פּראָגראַם.

די זיצונג.

מאַרשאַלעק ראַטאַי עפענט די זיצונג נאָכ'ן ערלעדיגען אַ רייה ענינים טרעט מען צו צו ווייטערדיגע וכוחים וועגען די ענדערונגען אין דער קאָנסטיטוציע.

דעפּ. פּרילוצקי האַלט אַ לענגערע רעדע אין וועלכער ער זאָגט צווישען אַנדערע, אַז פון ענדערען די קאָנסטיטוציע וועלען ליידען קודם כל די יודען. די יודישע בעפעלקערונג זאָגט דער רעדנער, האָט זיך נאָך ביז איצט נישט געווענדעט מיט אַנקלאַגעס צום פעלקער-בונד, אַזוי ווי עס האָט געטון די פוילישע נאַציאָנאַלע מינדערהייט אין ליטאַ, און דער רעדנער פרעגט צי ווילען די רעכטע צווינגען די יודען אויך דאָס זעלבע צו טון.

דעפּ. פּרילוצקי פיהרט אויס, אַז ער וועט שטימען געגען די ענדערונגען. זיין רעדע איז אַ פּאָר מאָל איבערגעריסען געוואָרען מיט צווישען רופען פון רעכטס און לינקס.

נאָך די רעדעס פון די דעפּוטאַטען: אילקאָוו און גאַלוקאָווסקי נעמט אַ וואָרט דער יוסטיץ-מיניסטער מאַקאָווסקי, וועלכער האַלט אַ לענגערע רעדע אין וועלכע ער פערטיידיגט די ענדערונגען, וואָס די רעגירונג פּראָיעקטירט אין דער קאָנסטיטוציע. די רעגירונג, זאָגט דער מיניסטער, האָט זיך אויסגעקליבען דעם וועג פון מעשים און נישט, פון פראָזען. פון דער רעגירונג, זאָגט ער זיך אָפּ צו רעדען, ווייל דאָס וועט טון דער מיניסטער-פּרעזידענט באַרטעל אויף דער מאָנטאָג'דיגער זיצונג.

אינזער קאָנסטיטוציע, זאָגט ווייטער דער מיניסטער, איז די ערשטע נאָך 100 יאָהר פּרובען צו אַ זעלבסטשטענדיגע מלוכה און האָט נישט געקאָנט זיין קיין אויסגעצייכענטע. אָפּשטעלענדיג זיך אויף די ענצעלנע פּאַקטען, וואָס דאַרפען געענדערט ווייזט אָן דער מיניסטער, אַז נאָר אויפ'ן פּאַרלאַמענטאַרישען וועג קאָן מען וואָס גיכער דערגרייכען צו אַ ענדערונג פון דער געזעלשאַפטליכער אוןווירטשאַפטליכער אָרדנונג.

נאָך דער רעדע פון מיניסטער ווערט ערקלערט א הפסקה ביז 4 א זייגער.

דער ערשטער רעדט נאָך דער הפסקה דעפּ. קראָניג, וועלכער זאָגט זיך אַרויס דערפאַר, אַז דער פּרעזידענט זאָל פונאַנדערלאָזען דעם סיים.

דעפּ. שרייבער (יודישע קאָלאָ) זאָגט זיך אַרויס געגען אייניגע פּונקטען.

ווייטער רעדען א רייה דעפּוטאַטען דערונטער דעפּ. גרינבוים.

קומענדיגע זיצונג מאָנטאָג. די אָפּשטימונג איבער די קאָנסטיטוציע-ענדערונגען וועט וואַהרשיינליך פאָרקומען מאָנטאָג אין אָוועגד. (די פרייטאָגדיגע יצונג — זעה זייט 3. די רעד.)

צאָל-קאָמיטעט נעגען העכערען דעם צאָל-טאַריף.

וואַרשאַ, 17 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) היינט איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון צאָל-קאָמיטעט. עס איז בעטראַכט געוואָרען דער רעגירונגס-פאָרשלאַג צו העכערן דעם צאָל מיט 100 פּראָצענט. וועגען וואָס דער קאָמיטעט דאַרף זיך אַרויסזאָגען.

פאַר דער העכערונג האָבען זיך אַרויסגעזאָגט די פערטרעטער פון מעטאַלורגיע, טעקסטיל, כעמיקאַליע און אַ טייל קאָנפעקציע.

געגען דער העכערונג האָבען זיך זעהר שאַרף אַרויסגעזאָגט דער פערטרעטער פון יודישע סוחרים דעפּוטאַט ווישליצקי; דער פערטרעטער פון פוילישע סוחרים — וואַרטאַלסקי, און פּאַפּיר-בראַנזשע — נאַטאַנזאָן.

מיט 17 געגען 9 שטימען האָט זיך דער קאָמיטעט אַרויסגעזאָגט געגען דער העכערונג.

אַזוי אָבער ווי דער קאָמיטעט איז נאָר אַ ראַטגעבערישער, קאָן די רעגירונג, אויב זי וויל דאָס, אַדורכפיהרען די העכערונג אויף איהר אייגענער אַחריות.

פויליש-דייטשער האַנדעלס-טראַקטאַט.

פּרעסע-קאָנפערענץ אין אויסערן-מיניסטעריום.

וואַרשא, 17 (טעלעפאָניש) אין אויסערן-מיניסטעריום איז היינט פאַרגעקומען א פּרעסע-קאָנפערענץ, אויף וועלכער די פוילישע דעלעגאַטען צו די האַנדעלס-אונטערהאַנדלונגען מיט דייטשלאַנד ד"ר פּראָנדזינסקי און סענאַטאָר באַרטאָשעוויטש האָבען רעפערירט איבער'ן מצב פון די אונטערהאַנדלונגען.

די דעלעגאַטען האָבען אָנגעוויזען, אַז די ביז-איצטיגע שוועריגקייטען פון די אונטערהאַנדלונגען האָבען זיך אויף אַזוי-פיל פערקלענערט, אויף וויפיל די דייטשען האָבען איינגעזעהען, אַז אַ צאָל-מלחמה איז פאַר אונז נישט קיין קאַטאַסטראָפע, און אַז זיי וועלען אונז נישט צווינגען צו קיין פּאָליטישע קאָנצעסיעס. די דייטשען אליין אנערקענען, אַז זיי האָבען נישט געווינען די צאָל-מלחמה.

גיבענדיג אַנ'איבערבליק איבער פערשידענע פּונקטען פון די אונטערהאַנדלונגען האָבען די דעלעגאַטען צום סוף ערקלערט, אַז מען מוז נעהמען אין אַכט די אינטערעסען פון פוילישען סוחר'טום, וועלכער דאַרף האָבען די מעגליכקייט צו שטעהן אין קאָנטאַקט מיט'ן אויסלענדישען מאַרק, נאָר מיר וועלען נישט דערלאָזען צו א דייטשע פערפלייצונג.

מען דאַרף רעכענען, אַז די דייטשען פערשטעהען די נויטווענדיגקייט פון גיך צו שליסען א האַנדעלס-טראַקטאַט און וועלען זיך בעמיהען דאָס וואָס שנעלער אַדורכצופיהרען.

דימיסיע פון פראַנצויזישער רעגירונג.

פּאַ ר י ז, 17 (ספּ. טעל.) די פינאַנץ-קאָמיסיע פון פראַנצויזישן פּאַרלאַמענט האָט אָפּגעוואָרפן דעם ערשטן פּונקט פון געזעץ-פּראָיעקט וועגן די פינאַנציעלע פולמאַכטן פאַר דער רעגירונג. דער טעקסט פון זעלבן פּונקט זאָגט: די רעגירונג ווערט בעפולמעכטיגט ביז'ן 30 נאָוועמבער 1926, מיט דער הילף פון מיניסטאָרען-ראַט אָנצונעהמען אַלע מעגליכע מיטלען, כדי צו סטאַבּיליזירען די פראַנצויזישע וואַלוטע.

פּאַ ר י ז, 17 (פּאַט) היינט האָט זיך אָנגעהויבן אין פראַנצויזישן פּאַרלאַמענט די גרויסע פינאַנץ-דעבאַטע. צום וואָרט האָבן זיך פערשריבן 20 רעדנער.

די שטעלונג פון דער פּרעסע צום פינאַנץ-מיניסטער קאַיאָ איז נישט קיין גינסטיגע. „קוואָטידיען" שרייבט: צו בעקומען אַ 12-מיליאַרד-הלואה אין אַמעריקאַ און אין לאָנדאָן, וואָלט מיט אַן אמת געווען מעגליך נאָר בתנאי, צו פער'משכּנ'ען דאָס מלוכה-פערמעגענס, אויף אַזאַ דערנידערונג קאָן דאָס זיגרייכע פראַנקרייך נישט מסכּים זיין, „זשורנאַל" בעמערקט, אַז עס איז אוממעגליך, צו געבען אַ פינאַנץ-מיניסטער אַזעלכע פולמאַכטען, ווי קאַיאָ פערלאַנגט איצט.

נעמענדיג אין אַכט די שטימען פון דער פּרעסע איז די לאַגע פון דער רעגירונג אַ קריטישע, פונדעסטוועגען זענען נישט אויסגעשלאָסען קיין איבערראַשונגען.

פּאַ ר י ז, 17 (פּאַט) דער פּאַרלאַמענט האָט היינט אָנגעהויבן בעטראַכטען דעם רעגירונגס-פּראָיעקט וועגן געזונד-מאַכען די פינאַנצען. נאָך די ערקלערונגען פון רעפערענט האָט גענומען אַ וואָרט העריאָ און זיך אַרויסגעזאָגט געגען רעגירונגס-פּראָיעקט.

דער מיניסטער-פּרעזידענט בריאַן האָט דאַן געהאַלטען אַ לענגערע רעדע.

בריאַן האָט אויסגעדריקט זיין איבערצייגונג, אז דער רעגירונגס-פּראָיעקט וועט דערגרייכען דעם ציל.

עס רעדען נאָכ'עם אַ רייה דעפּוטאַטען דערונטער אויך דער פינאַנץ-מיניסטער קאַיאָ.

נאָך זייערע רעדעס האָט דער פּאָרזיצער געשטעלט צום אָפּשטימען דעם פּאָרשלאַג איבערצוגעהען צו דיסקוסיע איבער די אַרטיקלען פון רעגירונגס-פּראָיעקט. דאַבּיי האָט די רעגירונג געשטעלט די פראַגע וועגן צוטרוי.

דער דאָזיגער פּאָרשלאַג איז אָפּגעוואָרפען געוואָרען מיט 288 געגען 243 שטימען. די סאָציאַליסטען און קאָמוניסטען האָבען געשטימט געגען פּאָרשלאַג.

נאָכדעם ווי עס איז פּעפענטליכט-געוואָרען דער רעזולטאַט פון דער אָפּשטימונג איז די רעגירונג אַוועק צום פּרעזידענט איהם איבערצוגעבען אַ בקשה וועגען דימיסיע.

פּ אַ ר י ז, 17 (פּאַט) דער פּרעזידענט דומערג האָט אָנגענומען די דימיסיע פון דער רעגירונג און נאָך היינט אין אָוועגר וועלען זיך אָנהויבען אונטערהאַנדלונגען מיט די ריכטונגען.

פּ אַ ר י ז, 17 (פּאַט). פערלאָזענדיג דעם עליזעאים פּאַלאַץ האָט בריאַן ערקלערט פאַר זשורנאַליסטען: „איך פיהל זיך זעהר גליקליך. איך האָב נישט בדעה צו לעבען שטענדיג אין צענטער פון שונאים. איך האָף, אַז איך וועל נישט מעהר שאַפען קיין נייעם קאַבּינעט.

קאַמענעוו זאָל דימיסיאָנירען.

מ אָ ס ק וו אַ, 17 (פּאַט) דער פּאָלקס-קאָמיסאַר פאַר האַנדעל האָט בדעה בקרוב צו דימיסיאָנירען. זיין דימיסיע האָט נישט קיין פּאָליטישע סבּה.

צוריקגעצויגען די קינאָ'ס אין וואַרשע.

וו אַ ר ש אַ, 17 (טעלעפאָניש) אין אינערן מיניסטעריום איז היינט פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ צווישען די פּערטרעטער פון מאַגיסטראַט און קינאָ-בעזיצער. עס איז בעשלאָסען געוואָרען לעת-עתּה צוריקצוציהען די קינאָ'ס אין משך פון אַ פּאָר טאָג צו ערלעדיגען דעם קאָנפליקט.

ביאַליסטאָקער טעקסטיל-שטרייק אויפ'ן טויטען פּונקט.

ב י אַ ל י ס ט אָ ק, 17. (טעלעפאָניש). דער טעקסטיל-שטרייק, וועלכער דויערט שוין פון מאָנטאָג אָן, איז די לאַגע אין משך פון די לעצטע טעג גאָרנישט געענדערט געוואָרען. די אַרבּייטער האַלטען זיך פעסט ביי זייערע פאָדערונגען, די פאַבּריקאַנטען טענה'ן אָבער, אַז ביי די איצטיגע פּרייזען פון סחורה, קענען זיי בשום אופן נישט נאָכגעבען. דערווייל איז אין שטאָדט געוואָרען שטאַרקער דער קריזיס און א חיוך פאַר זאָדע-וואַסער לייזט מען אין די קראָמען זעהר שוואַך.

קאָנפערענץ פון אינטערנאַציאָנאַלען ליבעראַלען יודענטום.

(קאָרעספּאָנדענץ פון לאָנדאָן צום „נייעם פאָלקסבלאַט").

אין דער סינאַגאָגע פון די יודען-ליבעראַלען אין לאָנדאָן איז פאָרגעקומען די עפענונג פון דער קאָנפערענץ פון די יודען-ליבעראַלען אין פערשידענע לענדער. צו דער קאָנפערענץ זענען געקומען 140 דעלעגאַטען, פאָרשטעהער פון ליבעראַלען יודענטום אין גרויס-בריטאַניען, קאַנאַדע, אינדיען, פעראייניגטע שטאַטען, דייטשלאַנד, האָלאַנד און שוועדען. עס ווערען נאָך ערוואַרט פאָרשטעהער פון פראַנקרייך.

די עפענונגס-רעדע האָט געהאַלטען דער פּרעזעס פון די יודישע ליבעראַלען אין ענגלאַנד ה' קלויד מאָנטעפּיאָרע. דער רעדנער דריקט אויס זיין צופרידענהייט, וואָס די קאָנפערענץ איז צונויפגערופען געוואָרען אין לאָנדאָן, וועלכע פעראייניגט דעם מערב מיט'ן מזרח.

דער געדאַנק צונויפצורופען אַן'אינטערנאַציאָנאַלע קאָנפערענץ פון ליבעראַלען יודענטום איז צום ערשטען מאָל אַרויס געוואָרפען געוואָרען מצד די ליבעראַלען אין אַמעריקאַ און דייטשלאַנד אין יאָהר 1913. צוליב דער מלחמה האָט דער פּלאַן נישט געקענט דורכגעפיהרט ווערען. די איצטיגע קאָנפערענץ איז אַ אימפּאָזאַנטע דעמאָנסטראַציע פון דעם כּח און לעבענספעהיגקייט פון ליבעראַלען יודענטום. דאָס ליבעראַלע יודענטום גלויבט, אַז פון איהם איז אָבהענגיג די צוקונפט פון יודאַיזם. נישט קוקנדיג דערויף, וואָס דער פּראָגרעסיווער יודאַיזם נעמט אָן פערשידענע פאָרמען אין פערשידענע לענדער, איז דער יסוד און דער אידעאַל פון די ליבעראַלען אומעטום דער זעלבער. זיי גלויבען אין דער התגלות הבּורא און שטרעבען צופּאַסען די אַלטע רעליגיעזע דינים און מנהגים צום מאָדערנעם לעבען.

מאָנטעפיאָרע האָט אויסגעדריקט דעם וואונש, דאָס בעת די דעבאַטען זאָלען אויסגעמיטען ווערען אָנצוהערענישען מכּח דעם יודישען נאַציאָנאַליזם און ציוניזם, בנוגע וועלכע עס הערשט פון איין זייט אַ מיינונגס-פערשידענהייט און פון דער צווייטער זייט אַ געוויסער צוזאַמענהאַנג. דער רעדנער דריקט אויס די האָפנונג, דאָס די איצטיגע קאָנפערענץ איז אַן אָנהויב פון אַ רייהע ווייטערע קאָנפערענצען, וועלכע וועלען פעראייניגען דאָס ליבעראַלע יודענטום אין דער גאַנצער וועלט, פערטיפען די רעליגיעזע יסודות פון ליבעראַלען יודענטום צווישען זיינע מיטגלידער און אין די לענדער, וואו דאָס ליבעראַלע יודענטום איז נאָך שוואַך אָדער לחלוטין נישט אָרגאַניזירט.

דער פּרעזעס פון „פערבאַנד פון די ליבעראַלע ראַבינער אין דייטשלאַנד" ראַבּינער ד"ר זעליגמאַן האָט אויסגעדריקט די איבערצייגונג, אַז די קאָנפערענץ וועט שאַפען אַ שטענדיגען קאָנטאַקט צווישען דעם ליבעראַלען יודענטום. דער יסוד פון ליבעראַלען יודענטום איז דער גלויבען אין דער היסטאָרישער ענטוויקלונג פון יודאַאיזם און זיין צופּאַסען זיך צו די בעדינגונגען פון מאָדערנעם לעבען. די טעאָרעטישע אמונה און דער אחדות הבּורא איז נישט גענוג. די דאָזיגע אמונה מוז זיין אַ אויסדרוק פון טיפען אינערליכען גלויבען. און נישט אַלס נעגאַציע צו דעם גלויבען פון די אָרטאָדאָקסען. מיר טאָרען זיך נישט שטעלען קיין פראַגע צי זענען מיר נאָך יודען, נאָר צי זענען מיר שוין יודען. די ליבעראַלען פערשטעהן די גאָטהייט אַזוי ווי דאָס האָבען געפּרעדיגט די נביאים. דער גלויבען אין דער איינִיגקייט פון בעשעפער שעפּט נאָך נישט אויס די רעליגיע, ווייל אויך די געמיינזאַמע פערגאַנגענהייט בינדעט צונויף די מיטגלידער פון אַ געמיינשאַפט.

דאָס ליבעראַלע יודענטום, האָט ראַבּינער ד"ר זעליגמאַן געענדיגט, וועט אויפוועקען צווישען די יודען אַ מעכטיגען רענעסאַנס ענליך צו דעם רענעסאַנס אין די צייטען פון עזרא און נחמיה.

אין נאָמען פון די אַמעריקאַנער ראַבּינער האָט בעגריסט די קאָנפערענץ דער ראַבּינער לואי וואָלסקי ער דריקט אויס די האָפנונג, דאָס די קאָנפערענץ וועט אַרויסרופען אַ פעריינִיגונג פון יודישען גייסט. די אַמעריקאַנער ראַבּינער האָבען שטענדיג געגלויבט, אַז דאָס יודענטום קאָן אויספּיהלען די גייסטיגע הצטרכות'ן פון מענשען.

Dr. med. H. LUBICZ
צעגעלניאַנאַ 43, טעל. 41-32.
ספּעציאַליסט פאַר הויט, העגעריש און מענער-שוועכע קראַנקהייטען. 1839
היילונג מיט קוואַרץ-לאַמפּען (האַר-אויספאַל).
נעמט אָן פון 9—11 און פון 5—8 אָוענד.

מאַאָק — נישט פערגעסט
פערניכטעט אַלערליי ווערים
PAMIĘTAJ MAOK TĘPI WSZELKIE ROBACTWO
פאַר מענשען און הויזטיער אומשעדליך.

אכטונג, סוחרים און מילנער!
ביי די לאַנג-יעהריגע פירמע פון
ר. ראָזענבלום זעק
בעקומט מען פערשידענע סאָרטען
צו צוגענגליכע פּרייזען.
לאָדז, אַלעקסאַנדריסקאַ 16. 777

Dr. Z. Rakowski
ספּעצ. פאַר אויערען, נאָז, האַלז און לונגען-קראַנקהייטען.
9 קאָנסטאַנטינאָווסקאַ 9
טעלעפאָן 27-81
ספּעציעלער קורס פאַר שטאַמלער.
פערלאַנגט פון 12—2 און פון 5—7. 175
נעהמט אויך אָן אין לעטשניצע, זגערזשער 17 פון 10 ביז 11 און פון 2 ביז 3 נאָכמ.

Dr. med.
WOLF EYCHNER
Zgierska 38, tel. 34-72
ספּעצ. פאַר אַקושעריע און פרויען-קראַנקהייטען.
נעמט אָן פון 6 ביז 8 אָוענד.
פון 12 ביז 1 מיטאָג אין דער לעטשניצע אויף נייערם מאַרק, פּעטריקאָווער 294.

Dr. Adam GROSGLIK
27 Aleje Kościuszki 27.
הויט און וועגע ש קראַנקהייטען.
רענטגען און ליכט-היילאינסטיטוט
נעהמט אָן פון 4 ביז 7 אָוענד. 111

1691
Dr. med.
EYCHNER JAKÓB
Aleja I-go Maja 16, Tel. 11-24
אינערליכע און קינדער קראַנקהייטען.
נעמט אָן פון 6—7 אין אָוו. זונטאָג פון 3—4 נמ.

די פערוואַלטונג פון קאָלאָניאַל-קליינהענדלער-פעריין (צעגעלניאַנאַ 15) מאַכט בעקאַנט אַלע מיטגלידער, דאָס היינט זונטאָג, 5 אַ זייגער נאָכמיטאָג קומט פאָר אין אייגענעם לאָקאַל
אַ גרויסע בעריכטס-פערזאַמלונג
מיט'ן אַנטייל פון דעלעגאַטען פון צענטראַל-ראַט פון די סוחרים-אָרגאַניזאַציעס אין לאָדז ס'וועלען בעהאַנדעלט ווערען זעהר וויכטיגע סוחר'ישע און שטייער-פראַגען.
אַלע קאָלאָניאַל-קליינהענדלער דאַרפען קומען. 774

וויכטיג פאַר לעטניקעס!
בעפאָר איהר געהט קויפען, איבערצייגט אייך, — דאָס נאָר אין דער פאַבּריק
ש. שוואַרצאָווסקי
פּולנאַצנאַ 24 טעל. 31-85
בעקומט איהר שטענדיג אויף לאַגער אין גרויסען אויסוואַהל:
פּאַטענטירטע פעלד-בעטען פון דער בעוואוסטער מאַרקע „Palma-Patent"
מיט אַ גאַראַנטיע אויף 3 יאָהר,
מעטאַל-בעטען, לעשאַקעס, האַמאַקעס, קינדער-בענקלעך.
קינדער-שפּאַציר-וואַגענס צו 60 זל.
פעלד-בעטען מיט ווענטלעך צו 18 ז".
אַלעס צו קאָנקורענץ-פּרייזען!

בעקאַנטמאַכונג.
די בעוואוסטע וואַרשאַווער פירמע א. נ. J. KRZYPOW האָט ערעפענט אין לאָדז, 16 בענעדיקטאַ 16
אַ מעבעל-לאַגער
קויפט און פערקויפט אַלערליי מעבעל, דיוואַנעס, ניי מאַשינען, ווי אויך גאַרדעראָבען, אַנטיקען און פעלצען. כ'קויף פּיאַנינאָס, און כ'צאָהל די העכסטע פּרייזען קומט און איבערצייגט אייך 682

Dr. med.
M. GLAZER
ul. ZIELONA Nr. 6
הויט- און ווענערישע קראַנקהייטען.
נעמט אָן פון 8—10, 12—2 און 7—8 אָוו. 685

Dr. med. A. SZMIRGELD
CEGIELNIANA 6.
גייסטיגע-און נערווען-קראַנקהייטען
שפּראַכשטערונגען, היילונג פון שוואַכזעפעהיגקייט און שוועריערציהבאַרע קינדער און כאַראַקטער-אַנאָמאַליען. נעמט אָן פון 5—7. 628

Dr. med. Braun
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט- און וועגערישע קראַנקהייטען און מענער שוואַכע.
בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ ליכט (האָר אויספאַל).
23 פּאָלודניאָווא 23
— — טעלעפאָן 26 40. — —
נעהמט אן פון 9—10 און פון 6 8 אָווענד.

דאַנטיסט און צאַהנטעכניק
י. ביטענסקי
5 קאָנסטאַנטינער 5
נעהמט אָן אַלע טאָג פון 9 פריה ביז 8 אָווענד.
פּרייזען ביליגע! בעראַטונג אָהן געצאָהלט

Dr. PRYBULSKI
זאַכאָדניאַ 1 טעלעפאָן 33 25.
וועגער און האָר הויט-קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע
בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ ליכט (האָר אויספאַל) און רענטגען שטראַהלען.
נעהמט אָן פון 9—1 און 4—8 אָוענד דאַמען: פון 4—5

לאדז.
18 יולי 1926

„נייער פאלקסבלאט“

לאדז.
18. יולי 1926

דער קאנפליקט

צווישען דער אויספיהרענדער און דער געזעצגעבערישער מאכט.

כל זמן דער סיים שפארט זיך אן אפילו שוואך אויף דער קאנסטיטוציע, איז די מלחמה מיט איהם בכלל — ווער ס׳זאל זי נישט פיהרען — א מלחמה מיט דער קאנסטיטוציע און, וויי‍טער — מיט דער דעמאקראטיע! אין פוילען איז די איצטיגע מלחמה פון פילסודסקי׳ן נישט נאר א מלחמה געגען דער דעמאראליזאציע, וועלכע כאפט ארום אנב די ארגאנען און די בעאמטע פון דער אויספיהרענדער מאכט אפשר א סך שטארקער, איידער דעם סיים... זי איז לכל הפחות אין א געוויסער מאס א מלחמה געגען דער קאנסטיטוציע און געגען דער דעמאקראטיע!

אין שייכות צו יודען, איז, אויב מיר וועט׳ען תופס זיין די גאנצע שאלה מעהר פון אלגעמיינעם שטאנדפונקט אויס, ווערט זי זיך אונז לאזען אויפקלעהרען אלס א פשוט׳ע און א קלאהרע.

לאמיר זיך פארשטעלען קודם כל, אז נישט פילסודסקי׳ס רעגירונג פאדערט פון אונז, מיר זאלען פערברייטערען איהר מכח אויפ׳ן חשבון פון דער געזעצגעבערישער מאכט, נאר אן׳אנדער רעגירונג, א מעהר-וועהניגער רעאקציאנערע, וועלכע האט „בגבורה“ פערכאפט די ארמעע, ווארשע און אז. וו.

דעמאלסט וואלטען מיר נישט געהאט לאנג צו טראכטען: צווישען דער דעמאקראטישער קאנסטיטוציע פון איין זייט און דער רעאקציאנערער רעגירונג פון דער אנדערער זייט — איז קלאר, אויף וועמענס צד מיר וואלטען זיך בעדארפט שטעלען! דערפון איז געדרונגען, אז, לכל-הפחות פאר אונז, יודען, שאפט זיך איצטער א שווערע פאליטישע סיטואציע נאר צוליב דעם, וואס דא האט זיך אנטקעגענגעשטעלט דעם סיים מיט זיין רעאקציאנערען רוב-פילסודסקי בכבודו ובעצמו, צו וועלכען מיר קענען געוויס האבען א היבשען צוטרוי.

אבער מיר קענען נישט נאכגעהן נאך א רעגירונג בלינד איבערגעגעבען, וואוהין זי וויל אונז נאר פיהרען!

און דא קום איך צו דעם אלגעמיינעם שטאנדפונקט, וועלכען איך האב נאר פון אנהויב אן בעריהרט:

אין אונזער קאמף, וועלכען מיר פיהרען פאר אונזער רעכט, מוזען מיר זיך אנשפארען דער עיקר אן דעם פארלאמענט! איך האב דא אין אויג געוויס דעם לאיאלען קאמף, ווייל וועגען דעם נישט לאיאלען איז אין פארלאמענט קיין ארט נישטא.

אונזער גאנצער כח ליגט דא אין דעם פארלאמענטארישען קאמף, אין דעם שטענדיגען און אהן קיין שום הפסקה בעפיהרטען קאמף מיט דער אונז אומעטום פיינדליכער געזעלשאפטליכער מיינונג! וואס ענערגישער און וואס דרייסטער דער דאזיגער קאמף ווערט געפיהרט, אלס גרעסער זענען די פסיכאלאגישע נצחונות, ווארום זיי דער עיקר שטעלען מיט זיך פאר דעם גאנצען מהות פון אונזער זיג.

מיר קענען לאנג פיהרען די שטארקסטע און די פער׳עקשנ׳סטע מלחמה אין א פארלאמענט פאר יודישע רעכט׳ נישט אבהאלטענדיג קיין איין געזעצגעבערישען נצחון, און דאך קענען מיר אוועקגעהן פון אזא פארלאמענט רוהיג און זיכער, דאס מיר האבען אוועקגעלייגט דא א פעסטען גרונדשטיין פאר אונזערע קינפטיגע נצחונות!

דער עיקר איז דער קאמף, דער לאנגער, דער אויסגעהאלטענער, דער מסירת-נפש׳דיגער איבערגעגעבענער קאמף! ער און נאר ער רופט ארויס די פערענדערונגען פון דער אנטיסעמיטישער פסיכאלאגיע, אן וועלכע אלע אונזערע נצחונות האבען גאר א קליינעם איז א קורץ פערבייגעהענדיגען ווערט...

געוויס מוזען מיר שטרעבען צו לעבען גוט, אויף וויפיל דאס לאזט זיך, מיט דער רעגירונג, וועלכע קאן זעהר און זעהר פערלייכטערען דעם שווערען מצב פון אונזערע מאסען. מען טאר אבער די דאזיגע פערלייכטערונגען נישט איבערשאצען און מען טאר פון זיי נישט דערווארטען די גאולה, ווי דאס טוען די העבען, וואס שטרעבען אינסטינקטיוו, נישט אריינטראכטענדיג זיך אין דעם ענין, און אפילו גאנץ ערליך און גוטען גלויבען, צו א מין שטענדיגען פאקט מיט דער רעגירונג!...

די דערמאנטע דערלייכטערונגען זענען צייטווייליגע: קומט א נייע רעגירונג, מאכט זי פון זיי, אויב זי וויל, א תל! וואס שטארקער און וואס ענטשלאסענער מיר פיהרען אונזער קאמף אין פארלאמענט, אלץ פעסטער זענען די דערגרייכטע פערלייכטערונגען. פערלירען מיר דעם פארלאמענט — פערלירען מיר די וויכטיגע ארענע, פאר דעם מלחמה-פיהרען פאר אונזערע רעכט!

דעריבער, אויב עס קומט אונז אויס צו קלויבען צווישען סיים און רעגירונג, מוזען מיר זיך שטעלען אויף דער זייט פון סיים!

מיר קענען און אפשר מוזען מיר טאקי מאכען געוויסע הנחות אזא רעגירונג, ווי פילסודסקי׳ס, אבער די גרונדשטיינער פון דער דעמאקראטישער קאנסטיטוציע מוזען מיר פעסט און ענטשלאסען שיצען געגען אלעמען!

דער קאמף פאר יודישע גלייכבערעכטיגונג איז א קאמף אויף לאנגע דורות. דאס מוז מען פערשטעהן, און דעריבער קענען מיר די הנחות פון תעלכער עס זאל נישט זיין רעגירונג נישט צו הויך שעצען...

דעפ. ד״ר יעקב וויגאָדזקי.

עס איז צו קיין שום ענדערונגען נישט געקומען!

גרויסע סיים-דעבאטע וועגען ענדערען די קאנסטיטוציע. — די רעדע פון קאלא-פארשטעהער, דעפוטאט שרייבער.

פרייטאג האט זיך אין סיים אנגעהויבען די גרויסע דעבאטע וועגען די ענדערונגען אין דער קאנסטיטוציע.

דער פראיעקט וועגען די פולמאכטען פאר דער רעגירונג וועט, ווי מיר האבען שוין וועגען דעם געשריבען, בעהאנדעלט ווערען אלס א בעזונדער געזעץ.

נאכדעם ווי דעפ. כאצינסקי (כ. ד.) האט רעפערירטביידע געזעץ-פראיעקטען, וועלכע זענען אנגענומען געווארען אין דער קאנסטיטוציע-קאמיסיע, האט זיך אנגעהויבען די דעבאטע וועגען די קאנסטיטוציע-ענדערונגען. נאך דער צווייטער לעזונג, וועט דער סיים אנהייבען די דיסקוסיע וועגען די פולמאכטען, און דאן וועט פרעמיער בארטעל ארויסטרעטען מיט זיין פראגראם-עקספאזע.

דאס ערשטע ווארט אין דער דיסקוסיע האט גענומען דער נ. ד. דעפ. קאנאפטשינסקי, וועלכער האט ערקלערט, אז זיין קלוב וועט זיך פערהאלטען צו די ענדערונגען זאכליך. דאגעגען דעפ. ניעדזיאלקאווסקי (פ.פ.ס.) איז ארויסגעטרעטען געגען קאנסטיטוציע-ענדערונגען בכלל, אויסער — אז דער מלוכה-פרעזידענט זאל בעקומען דאס רעכט צו פאנאנדערצולאזען דעם סיים.

בנוגע די פולמאכטען פאר דער רעגירונג, האט דער רעדנער געזאגט — זענען מיר זיי גרייט צו געבען, אויב ס׳וועט פאנאנדערגעלאזט ווערען דער סיים, און אזוי-ווי די רעגירונג איז נישט אונזערע מוזען מיר נאך וויסען, אויף וואס מיר גיבען דער רעגירונג די ראזיגע רעכט און ווי-אזוי זיי וועלען ווערען אויסגענוצט. און נאך א קלארע תשובה ווילען מיר פון דער רעגירונג: צי זי איז פולשטענדיג געבליבען ביי דער ביזאיצטיגער פרידליכער אויסערן-פאליטיק?

נאך איהם האט בעקומען דאס ווארט דער פארשטעהער פון יודישען קאלא,

דעפ. שרייבער.

בעת דער ערשטער לעזונג פונ׳ם רעגירונגס-פראיעקט — הויבט אן דער רעדנער — האט זיך ביים יוסטיץ-מיניסטער ארויסגעריסען א פראזע: „ס׳האט געמוזט קומען צו דער מאי-איבערקעהרעניש“.

יא, ס׳האט געמוזט קומען צו די מאי-געשעהענישען. די לאגע אין אונזער מלוכה סיי פינאנציעל-ווירטשאפטליך, סיי פאליטיש-געזעלשאפטליך, און שליסליך אין מאראליש-קולטורעלער הינזיכט איז געווארען אזא, אז וויי‍טער האט שוין נישט געקאנט געהן. ס׳האט געמוזט קומען צו אנ׳אויפרייס, וואס זאל אפרייניגען די לופט. און אין דעם אפשר ליגט די סבה, וואס די בעפעלקערונג אין איהר גרויסער מעהרהייט האט מיט א דערלייכטערונג אויפגענומען די געשעהענישען, און מ׳האט גערעכענט, אז ס׳וועט זיך איצט א ביסעל לייכטער עטעמען אין פוילען.

אבער, צי האט אויך געדארפט קומען דאס, וואס עס איז געקומען נאך דער איבערקעהרעניש?

צי איז געווען נויטיג די נישט-געהערטע אין דער פארלאמענטארישער געשיכטע פער׳מיאוס׳ונג פונ׳ם סיים, וועלכען מ׳האט דאך איינגעהאלטען? די רעגירונג האט זיך אפילו נישט פארגעשטעלט פאר׳ן סיים, נישט ערקלערט איהר פאליטישע פראגראם. צי קען אזא גרינגשעצונג מיטווירקען צו א גוטער מיטארבייט מיט דער רעגירונג? די נייע עפאכע האט געזאלט איינפיהרען א נייעם קורס בנוגע די

נאציאנאלע מינדערהייטען

און בפרט בנוגע די יודען. מ׳האט גערעדט, אז האלטען העכער א דריטעל פון דער בעפעלקערונג אין שטענדיגער אונצופרידענהייט, טראקטירען זיי אלס בירגער פון דער צווייטער קאטעגאריע, וועלכע זענען נישט גלייכבערעכטיגט נאר זיי ווערען טאלערירט, נישט ערטיילען זיי די רעכט, וואס איז זיי גאראנטירט אין דער קאנסטיטוציע, אז דאס אלץ איז נישט אין די אינטערעסען פון דער מלוכה, אז ס׳מוזען אנהויבען הערשען נייע, מערב-אייראפעאישע בעציהונגען.

דערוויי‍ל אבער איז צו קיין שום ענדערונג נישט געקומען. אין גאליציען הויבען זיך אן א נייע סעריע רעוויזיעס און ארעסטען צווישען די אוקראינער און ס׳איז דעריבער קיין וואונדער נישט, וואס די סיים-ריכטונגען, וועלכע וואלטען זיך געדארפט צו דער איצטיגער רעגירונג בעציהען מיט׳ן פולסטען צוטרוי, האבען זיך צוריקגעצויגען, און אין בעסטען פאל, פערנומען אנ׳אפ-ווארטענדע שטעלונג. און — פערקעהרט — די גרופען, וואס זענען בעת דער איבערקעהרעניש געטראפען געווארען, ועגען ביסלעכוויז צו זיך געקומען און... איבערגעגאנגען אויף דער זייט פון דער רעגירונג. אזוי האבען מיר אין דער קאנסטיטוציע-קאמיסיע כמעט די גאנצע צייט געהאט אזא סיטואציע, אז מ׳האט נישט געקענט וויסען, ווער איז פרעמיער בארטעל, אדער וויטאס, און אלס רעזולטאט האבען מיר דעם היינטיגען פראיעקט, וואס ביים בעסטען ווילען און בעציהונג, קענען מיר נישט פערשטעהן וואס האט בעוואויגען די רעגירונג, אז זי זאל פערלאנגען אזעלכע ווייטגעהענדע פולמאכטען. אנשטאט צו בעשעפטיגען זיך מיט ענדערען די קאנסטיטוציע, האט די רעגירונג געדארפט זיך בעמיהען אויסרייסען מיט די ווארצלען די שאוויניסטישע אנשויאונגען און פראקטיק, אז אין דער מלוכה וואוינען בעלי-בתים און געסט, פערשידענע קאטעגאריעס פון דער בעפעלקערונג, ד. ה. אנשויאונגען, וואס זענען שעדליך פאר דער בעפעלקערונג און אין דער ערשטער רייה פאר דער מלוכה גופא.

פון דער דאזיגער אלגעמיינער שטעלונג ווערט קלאהר, אז מיר קענען מסכים זיין אויף צו ערטיילען דעם מלוכה-פרעזידענט דאס רעכט פונאנדערצולאזען דעם סיים, נאטירליך, מיטגעוויסע בעגרענצונגען. מ׳קען אויך בעטראכטען, צי דארף מען נישט געבען דער רעגירונג געוויסע בעשטימטע

צייטווייליגע פולמאכטען.

מיר זענען אבער ענטשידען געגען אלע אנדערע ענדערונגען, וואס קענען אריינברענגען א כאאס און צומישונג, און וואס וועלען זיין שעדליך פאר דער בעפעלקערונג.

מיר וועלען ענטשידען ארויסטרעטען געגען די פרובען פון די רעכטע אויף זייער אייגענער איניציאטיוו צו אפשטויסען פוילען א ביסעל צוריק. מיר וועלען אמשארפסטען בעקעמפען זייער פראיעקט אפצושאפען די פראפארציאנעלע וואהלען, וואס ס׳וואלט אינגאנצען אפגענומען ביי אלע מינדערהייטען, און בעזונדערס ביי די יודען, יעדער השפעה אויף די מלוכה-ענינים, ווייל די יודען וואלטען דאן נישט בעקומען קיין שום פארלאמענטארישע רעפרעזענטאנץ.

צי איז עס אין די אינטערעסען פון דער מלוכה, אז א דריי-מיליאניגע בעפעלקערונג, וואס איז שוין אזוי אויך דורך דער ביז-איצטיגע נאציאנאליסטען-און ווירטשאפטליכער פאליטיק דערפיהרט-געווארען צו א רואין, זאל בעקומען א נייע סבה פון אונצופרידענהייט און זאל געבראכט-ווערען צו פערצווייפלונג?

לסוף האט ערקלערט דער רעדנער, אז דאס יודישע קאלא וועט זיין געגען ערטיילען דער רעגירונג רעכט ארויסצוגעבען קרעדיטען, אין דער צייט ווען דער סיים וועט נישט פונקציאנירען.

אונזער ביוראקראטיע האט דעפ. שרייבער געזאגט — איז דערצו נישט דערוואקסען. דערביי האט ער געבראכט פערשידענע ביישפילען, ווען הויכע בעאמטע זענען עובר געווען אויפ׳ן געזעץ, און אויב — האט ער געזאגט — בעאמטע פון דער צענטראלער מאכט זענען עובר אויף פעראָרדנונגען, וואס זענען בעשטימט דורך זייערע מיניסטארען, קענען מיר צו אזא ביוראקראטיע קיין צוטרוי נישט האבען.

פונקט ווי די מעהרהייט פון דער בעפעלקערונג האבען אויך די יודען מיט גרויס בטחון אויפגענומען דעם געווארפענעם לאזונג פון „מאראלישער סאנאציע“. מיר האבען עס פערשטאנען נישט-נאר אלס בעפרייען די מלוכה פון דער הערשענדער אטמאספער. נישט עהרליכקייט, עגאאיזם און פארטייאישקייט, נאר אויך דאס אויפהערען פון בירגערליכער און נאציאנאלער רעכטלאזיגקייט, אלס א שריט צום אויפבוי פון דער מלוכה אויפ׳ן גרונד פון אמת׳ער רעכטליכקייט.

אויב די איצטיגע רעגירונג וויל באמת ארויף אויף דעם וועג, וועט זי זיך נישט אמפערען וועגען ענינים, וואס זענען פון שטאנדפונקט פון פארלאמענטאריזם נישט מעגליך, און וועט אמשנעלסטען צוטרעטען צו פאזיטיווער און נויטיגער ארבייט און וועט זיך דורכרעם פערדינען די דאנקבארקייט פון דער גאנצער פוילישער בעפעלקערונג.

נאכדעם ווי דעפ. בלאזשיעוויטש (כ. ד.) שטיצט דעם פראיעקט, ווי ער איז אנגענומען געווארען אין דער קאנסטיטוציע-קאמיסיע, בעקומט דאס ווארט דעפ. באנינסקי (וויזוואלעניע), וועלכער פערלאנגט, אז די רעגירונג זאל נישט בעקומען דאס רעכט צו ענדערען די וואהל-ארדינאציע צום סיים און סענאט און צו די זעלבסטפערוואלטונגען. פונ׳ם אננעהמען די דאזיגע אויסבעסערונג מאכט זיין קלוב אבהענגיג די שטעלונג בעת דער אבשטימונג.

דעפ. באן (אוקראינ. פויערים-פארטיי) ערקלערט, אז זיין פארטיי וועט שטימען געגען די קאנסטיטוציע-ענדערונגען. און דעפ. כרוצקי (אוקר.) איז פולשטענדיג געגען די קאנסטיטוציע-ענדערונגען. ער זאגט צוו. אנד. — די ניי וואהלען וואלטען געקענט אריינברענגען אין סיים ביז 50 אוקראינער און די מורא פאר זיי צווינגט איצט אנצונעהמען פערשידענע קאנסטיטוציע-ענדערונגען.

צום סוף פון דער זיצונג האט צום ערשטען מאל, ביי אנ׳אלגעמיינער הייטערקייט, גענומען דאס ווארט דער אייגציגער פערטרעטער פון דער מאנארכיסטישער פויערים-פארטיי טשוויאקאווסקי און די זיצונג איז אבגעלעגט געווארען.

פעדעראציע פון געוועזענע יודישע סאלדאטען

וועגען שווארצבארד און פעטלורא.

בערלין, 17 (ספ.) אין דער אנטיסעמיטישער פרעסע פון דייטשלאנד איז ערשינען א בעהויפטונג, אז שלום שווארצבארד, וועלכער האט דערשאסען פעטלורא׳ן, איז דער פרעזידענט פון דער פעדעראציע פון יודישע סאלדאטען אין פראנקרייך און פאלגלעך מוז די פעדעראציע פון די יודישע סאלדאטען אין דייטשלאנד האבען א האנד אין דער ערמארדונג פון פעטלורא׳ן.

די פעדעראציע פון די יודישע סאלדאטען אין דייטשלאנד האבען געגען דער דאזיגער בעהויפטונג, וואס איז איינפאך א בלבול, ארויסגעלאזט אנ׳ערקלערונג, אין וועלכער זיי שרייבען:

„מיר ווייסען נית צי עס איז פאראן אין פראנקרייך א פעדעראציע פון יודישע סאלדאטען, און צי שווארצבארד האט מיט יענער פעדעראציע עפעס צו טון. עס איז גוט בעוואוסט, אז פעטלורא און זיינע געהילפען, וועלכע האבען געהאנדעלט מיט זיין וויסען, האבען דערמארדעט הונדערטער טויזענדער יודען אין אוקראינע בלויז צוליב דעם, וואס זיי האבען א לוסט צו מארדען. מיר ווייסען, אז גרויסע יודישע אגריקולטורעלע קאלאניעס זענען פולשטענדיג אפגעווישט געווארען.

אבער וואס איז נוגע אונזער שטעלונג צו פאליטישע מארד-טאטען ערקלערען מיר, אז מיר טאדלען מערדעריי אונטער אלע בעדינגונגען אפילו ווען עס איז די ערמארדונג פון א פעטלורא, נישט געקוקט אויף די מאטיווען, צוליב וועלכע דאס איז בעגאנגען געווארען. עס איז בלויז א פראגע פאר דער מלוכה, וועלכע האט צו פאסען דעם אורטייל, וואס מען וועט געפונען פאר פאסיג“.

ניַיער פאָלקסבלאַט
18. יולי 1926.

דאס לאדזער לעבען

ניַיער פאָלקסבלאַט
18. יולי 1926.

18
זונטאָג
ז
אב תרפ״ו

יולי.
זון-אויפגאַנג 4,10
זון-אונטערגאַנג 6,57
לענג פון טאָג 14,24

מעהל-פּרייזען

און פּרייזען אויף ברויט.

(מ) לויט'ן בעשלוס פון מאַגיסטראַט, זענען בעשטימט געוואָרען לעצטענס פאָלגענדע מאַקסימאַלע פּרייזען: ווייצען-מעהל, 1-טער סאָרט 64 גר. אַ קילאָ, זעמעל 1 זל. אַ קילאָ, קאָרן מעהל 1-טער סאָרט 45 גר., ברויט פון קאָרן-מעהל 1-טער סאָרט 45 גר., 2-טער סאָרט 40 גר., ראַזאָווע ברויט 30 גר.

עלעקטרי

מיניסטעריום געגען העכערען דעם פּרייז.

(–) צוליב דעם, וואָס די לאָדזער עלעקטראָווניע האָט זיינער צייט געהעכערט דעם פּרייז פאַר עלעקטרישען שטראָם, האָט דאָס מיניסטעריום פאַר עפענטליכע אַרבייט, אַלס אויפזיכטס-מאַכט, אַרויסגעפאָדערט פון דער לאָדזער עלעקטראָווניע אַ גענויע מאָטיווירונג.

א ניַיער לאָדזער סטאַראָסטע.

(–) נעכטען האָט דער ביז-איצטיגער פערטרעטער פון לאָדזער סטאַראָסטע, ד״ר דאָראָש, איבערגענומען צייטווייליג דעם אַמט פון סטאַראָסטע.

דאָס נאָמינירען אַ נייעם סטאַראָסטע וועט פאָרקומען די נאָהנסטע טעג.

שטראַפען

פאַר נישט שטעהן צו דער פאַבאַר-קאָמיסיע.

(פּ) פאַר נישט שטעלען זיך אין טער-מין צו דער פאַבאַר-קאָמיסיע זענען דורכ'ן רעגירונגס-קאָמיסאַריאַט בעשטראָפט געוואָרען 15 לאָדזער איינוואוינער צו 2 און 1 טאָג אַרעסט און צו בעצאָהלען צו 50 זל. שטראָף.

רעזערוויסטען.

זייערע אונטערשטיצונגען.

(ס) די פערוואַלטונג פון אַרבייטס-לאָזיגקייט-פאָנד אין לאָדז האָט דער-האַלטען פון דער דירעקציע אַ בריף, מכח אַרויסגעבען אונטערשטיצונגען די רעזערוויסטען.

אין הסכם מיט די נייע פאָרשריפטען, זענען די רעזערוויסטען נישט מחויב זיך צו לעגיטימירען מיט אַ 20-וואָכיגער אַרבייט אין פערלויף פון 12 חדשים. ס'איז גענוג צו האָבען אַ צייג-ניש, אַז בעת'ן אַריינטרעטען אין מי-ליטער איז דער רעזערוויסט געווען בעשעפטיגט אין אַנ'אונטערנעהמונג, וועלכע ווערט אַרונטערגענומען דורכ'ן געזעץ וועגען פערזיכערונגען.

אויספאָרשונג

פון מערדער יאַבלאָנסקי.

(ב) ווי מיר דערוויסען זיך, איז די אויספאָרשונג וועגען דעם מערדער פון פאַבריקאַנט דאָבראַניצקי, דעם אַרביי-טער יאַבלאָנסקי, שוין פולשטענדיג פערענדיגט געוואָרען.

דער בעשולדיגונגס-אַקט וועט שוין די וואָך אויסגעפערטיגט זיין. דאָס געריכט וועט פאָרקומען אין אויגוסט ד. י.

מען ניטשעהעט.

(ב) צוליב דעם, וואָס אויף דער קי-לינסקאַ-גאַס פון פאָלודניאָוואַ ביז פאָ-מאָרסקאַ ווערט געלעגט אַ נייע ברוק, איז די גאַס אויף דעם שטח פערמאַכט-געוואָרען פאַר דעם וואָגען-פערקעהר.

א מיטגליד פון פּראָפ. קעמערער'ס מיסיע אין לאָדז.

אינזש. עבלע האט בעזוכט דעם לאָדזער צאָל-אַמט און א רייה פאַבריקען.

פּוילענ'ס לאַגע פערבעסערט זיך כסדר און די סאַנאַציע וועט נאָך צוגעאיַילט ווערען, זאָגט אין געשפּרעך אינזש. עבלע.

(–) עהערנעכטען האָט געווייַלט אין לאָדז אַ מיטגליד פון פּראָפ. קעמערער'ס מיסיע אין פּוילען ה' אינזש. פרענק עבלע, וועלכער איז געקומען קיין לאָדז זיך בעקענען מיט דער טעטיגקייט פונ'ם היגען צאָל-אַמט.

ה' עבלע איז געקומען אין דער בע-גלייטונג פון פּרעזעס פון צענטראַלען צאָל-אַמט ה' סיעווערסקי און פונ'ם אינספּעקטאָר פון לאָדזער צאָל-אַמט ה' קולאַוויאַק.

דעם גאַסט האָבען בעגריסט אויפ'ן וואָקזאַל פאָרשטעהער פון לאָדזער צאָל-אַמט, דער דירעקטאָר פון דער לאָדזער טאַבאַק-פאַבריק ה' פּאַלאַקאָוו-סקי און דער לייטער פון אינדוסטריע-לער-פערבאַנד ה' ד״ר באַרטשינסקי.

פון וואָקזאַל זענען אַלע אַוועק אין צאָל-אַמט אויף מאָניושקי, וואו זיי האָבען זיך בעקענט מיט דער טעטיגקייט. לויט דער מיינונג פון ה' עבלע, איז די טעטיגקייט פון היגען צאָל-אַמט אַ גוטע.

נאָך אַ מיטאָג אין „גראַנד-האָטעל", האָט דער גאַסט בעזוכט די טאַבאַק-פאַבריק, די „ווידזעווער מאַנופאַקטור"-פאַבריק און די וואָל-פאַבריק פון דער פירמע באַרטשינסקי.

א געשפּרעך מיט'ן אינ ש. עבלע.

(פּ) אין אַ געשפּרעך מיט אַ זשורנאַ-ליסט האָט אינזש. עבלע איבערגעגע-בען אַ רייה פּרטים וועגען די צילען און אויפגאַבען פון פּראָפ. קעמערער'ס מיסיע אין פּוילען.

אינזש. עבלע האָט געזאָגט: „מיר זענען געקומען אויף דער איינלאַדונג פון דער פּוילישער רעגירונג, כדי אויס-צואַרבייטען אַ גענויעם און אַלזייטיגען פּלאַן פון פינאַנציעלער און ווירטשאַפט-ליכער אויפלעבונג".

אונזער אַרבייט איז געטיילט-געוואָרען אויף פערשידענע קאָמיסיעס, און יעדע קאָמיסיע אַרבייט אַרום איהר אָפּטיילונג. די גאַנצע אַרבייט געפינט זיך אונטער דער לייטונג פון פּראָפ. קעמערער. מיר אַרבייטען הן טעאָרעטיש, אויפ'ן גרונד פון סטאַטיסטיקעס און מאַטעריאַלען, הן פּראַקטיש – דורך אויסאַרבייטען פּלע-נער און רעפּעראַטען.

אונזער מיסיע וועט ווייַלען אין פּוי-לען וואַרשיינליך ביז'ן סוף אויגוסט. ביז דאַן וועלען מיר צושטעלען דער פּוילישער רעגירונג אַ גענויעם מעמאָר-יאַל און פּלענער וועגען אונזער אַרבייט און פאָרשלאַגען.

מיין ווייַלען אין לאָדז – האָט געזאָגט אינזש. עבלע – שטעהט אין צוזאַמענ-האַנג מיט מיין אַרבייט. איך בין נעמ-ליך דער רעפּרעזענט פאַר די צאָל-ענינים.

אין אַלגעמיין – האָט אינזש. עבלע געענדיגט דעם געשפּרעך – האַלט איך, אַז אונזער אַרבייט אין פּוילען וועט ווערען געקרוינט מיט עפאָלג, ווייל די פינאַנ-ציעלע לאַגע פערבעסערט זיך כסדר. מיר וועלען נאָר דעם דאָזיגען סאַנאַציע-פּראָצעס צואייַלען און נאָרמאַליזירען.

ערב א שטרייק פון שטאָטישע אנגעשטעלטע.

דעלעגאַציע וועגען קרעדיטען אויף עפענטליכע אַרבייטען אין לאָדז.

(ב) אין צוזאַמענהאַנג מיט די אָפּ-געוואָרפענע פאָדערונגען פון די שטאָ-טישע אָנגעשטעלטע, ווי עלעקטראָווניע, גאַזאָווניע, טראַמוואַי און מאַגיסטראַט, וועלען די וואָך פאָרקומען אַ גאַנצע רייה מיטינגען וועגען אַ וויטערער אַק-ציע.

צווישען די אָנגעשטעלטע הערשט די מיינונג, אַז אויב ס'וועט זיך נישט איינגעבען אַדורכצוקומען מיט'ן מאַגיס-טראַט אויף אַ פרידליכען אופן, וועלען ויי געצוואונגען זיין צוצוטרעטען צו אַ שטרייק.

(ב) נעכטען זענען קיין וואַרשאַ אַרויס-געפאָהרען פאָרשטעהער פון אַלע דריי אַרבייטער-פעראיינען פון שטאָט-אָנגע-שטעלטע.

די דעלעגאַציע וועט זיך בעמיהען אין אַרבייטס-מיניסטעריום, אַז מען זאָל צוריקשטעלען די קרעדיטען אויף עפענ-טליכע אַרבייט אין לאָדז און אָפּשאַפען די פעראָרדנונג וועגען פערקלענערען דעם אַרבייטס-לוין און איינפיהרען אַקאָרד-אַרבייט.

פינאַנץ-מאַכט טאָר נישט צונעהמען קיין געלד-זענדונגען פאַר שטייערן.

וויכטיגע ערקלערונג פון לאָדזער פּאָסט-דירעקטאָר.

(–) אין צוזאַמענהאַנג דערמיט, וואָס ס'האָט זיך בעוויזען אַ ידיעה, אַז די פינאַנץ-מאַכט וועט קאָנפיסקירען אויפ'ן חשבון פון שטייערן די געלדער, וועל-כע קומען אָן פאַר פערשידענע פערזאָנען ערקלערט דער פּאָסט דירעקטאָר פאָל-גענדעס:

אין הסכם מיט'ן געזעץ פון יאָהר 1924, איז נישט ערלויבט פאַר קיינעם צוצונעהמען, דורכקוקען, אָדער עפענען פּאָסט-זענדונגען. ס'איז אַפילו נישט ער-טיילען וועגען דעם קיין שום אינפאָר-מאַציעס.

דער אַרט. 16 פון געזעץ זאָגט, אַז די פּאַקעטען און זענדונגען קענען נישט קיינעם אָוועקגעגעבען-ווערען, איידער דער אַדרעסאַט נעהמט זיי אָפּ.

אַזוי-אַרום איז נישט בעגרינדעט די מורא, אַז די פינאַנץ-מאַכט וועט צו-נעהמען די געלד- אָדער פּאַקעט-זענדו-נגען פאַר שטייערן.

פערשידענע פאַבריק-סכסוכים.

דער ענין משפחה-יאַבלאָנסקי. – טריקאָטאַזש-אַרבייטער פאָדערן 25 פּראָצענט הוספה. – 8 פאָדערט מען און 5 גיט מען. – שטאַרקע נעשלאָגען אַנ'אַרבייטער. – ביי „הוגא וואָלפּזאָן".

(אָ) ווי בעוואוסט, איז אין דער פאַ-בריק פון דאָבראַניצקי'ן אויסגעבראָכען אַ קאָנפליקט מיט די אַרבייטער אין צוזאַמענהאַנג מיט ערמאָרדען דעם אינ-האַבער.

די אַדמיניסטראַציע פון דער פאַבריק האָט אָפּגעזאָגט פון דער אַרבייט דעם ברודער מיט דער מוטער פון דעם מערדער יאַבלאָנסקי.

דער אַרבייטער-פעראיין „פּראַצאַ" האָט זיך וועגען דעם געווענדעט צום אַרבייטס-אינספּעקטאָר ה' וואָיטקעוויטש.

אויב דער קאָנפליקט וועט דורכ'ן אינספּעקטאָר נישט ערלעדיגט ווערען, האָט דער פעראיין בדעה זיך צו ווענ-דען צום אַרבייטס-מיניסטער.

דער פעראיין „פּראַצאַ" מאָטיווירט זיין אַרויסטריט לטובת דעם ברודער און מוטער פון מערדער דערמיט, וואָס זיי קאָנען נישט זיין פעראַנטוואָרטליך פאַר זייער ברודער און זוהן, וועלכער איז נישט קיין מינדיעהריג קינד.

*

(ב) נעכטען האָבען זיך די אַרבייטער, וועלכע זענען בעשעפטיגט אין דער טריקאָטאַזש-אינדוסטריע, געווענדעט צו דעם פאַבריקאַנטען-פעראיין מיט די פאָדערונג צו העכערען זיי דעם לוין מיט 25 פּראָצענט.

דעם קומענדיגען שבת וועט פאָרקומען אַ פערזאַמלונג פון די אַרבייטער וועגען אָנהויבען אַנ'אַקציע.

*

(ב) אין דער פאַבריק פון ווייס און יאַכימאָוויטש איז אויסגעבראָכען אַ שטרייק, ווייל די אינהאַבער ווילען נישט איינגעהן אויף די אַרויסגעשטעל-טע פאָדערונגען פון די אַרבייטער וועגען העכערן דעם לוין מיט 8 פּראָצ.

אויף דער פאָרגעקומענער קאָנפערענץ איז די פירמע בעשטאַנען צוצוגעבען נאָר 5 פּראָצענט.

צו קיין פערשטענדיגונג איז נישט געקומען.

*

(ב) פון טעקסטיל-פעראיין ווערט אונז געמאָלדען, אַז, ווען דער אַרביי-טער וורובלעווסקי האָט זיך געווענדעט צו דעם פאַבריקאַנט בערלינסקי (זאַ-מענהאָף 4) מיט אַ בריף פון אַרבייטס-אינספּעקטאָר, ער זאָל איהם אויסצאָה-לען פאַר דער צייט פון אורלויב, האָט בערלינסקי שטאַרק צעשלאָגען דעם אַרבייטער.

מיט דעם ענין האָט זיך פערנומען דער פעראיין, וועלכער גיט עס איבער אין געריכט.

*

(ס) די טעג הייבט אָן צו אַרבייטען די שפּינעריי פון דער אַקצ.-געז. „הוגאָ וואָלפּזאָן".

די שפּינעריי איז אַ לענגערע צייט נישט געווען טעטיג.

„אַבראַטאָוו".

רעקורסען וועלען נענוי קאָנטראָלירט ווערען.

(פּ) די פינאַנץ-מאַכט האָט אַרויסגע-געגעבען אַ צירקולאַר צו די בעזונדערע אַמטען, אַז צוליב דעם, וואָס ס'ערנעהנטערט זיך דער טערמין פון פעסט-שטעלען דעם אומזאַץ-שטייער פאַר'ן צווייטען האַלבען יאָהר 1925, – זאָל צוגעאיילט ווערען דאָס בעטראַכטען די רעקורסען וועגען דעם דאָזיגען שטייער.

ווייטער ווערט אינ'ם צירקולאַר פער-לאַנגט, אַז די רעקורסען זאָלען גענוי בעטראַכט ווערען און די מאָטיווען זאָלען קאָנטראָלירט ווערען.

מיטינג

פון די פאַבריק-אָנגעשטעלטע.

(–) אויף מאָרגען, מאָנטאָג, רופט די צווישען-פעראיינס-קאָמיסיע פון די אָנ-געשטעלטע-פעראיינען אַ מיטינג פון די אָנגעשטעלטע אין די פאַבריקען, כדי אַרומצורעדען די פראַגע וועגען דער לוין-אַקציע.

די אינדוסטריעלער לענען פאָר, ווי בעוואוסט, די אָנגעשטעלטע 12 פּראָ-צענט; די אָנגעשטעלטע פאָדערען 30 פּראָצענט.

צוזאמענשטויס

פון א טראַמוואַי און א וואָגען.

(–) נעכטען איז אויפ'ן פּאַביאַניצער שאָסע אַ טראַמוואַי אַרויפגעפאָהרען אויף אַ וואָגען, וועלכער איז אָנגעפיהרט געוואָרען דורך אַ געוויסען פרידע.

פון דעם קלאַפּ איז פרידע שטאַרק בעשעדיגט געוואָרען און מ'האָט צו איהם גענומט אַרויסרופען פּאָגאָטאָוויע.

קאָאָפּעראַטיוו.

די היַינטיגע בעריכטס-פערזאַמלונג פון יודישען קאָאָפּעראַטיוו-קליינהענדלער-פעראיין.

דער יודישער קאָאָפּעראַטיוו-קליי הענד-לער-פעראיין (צעגעלניאַנאַ 15) רופט צו-נויף הייַנט זונטאָג 5 אַ זייגער נאָכ-מיטאָג אין איינענעם לאָקאַל, אַ גרויסע בעריכטס-פערזאַמלונג פון אַלע קאָאָפּ-ניאַל קליינהענדלער.

אַ חוץ וואָס עס וועט אָפּגעגעבען ווערען אַ בעריכט וועגען דער טעטיג-קייט, וואָס די פערוואַלטונג האָט פאָר-גענומען פאַר דער לעצטער צייט, נאָך דער אַדורכגעפיהרטער ר[illegible] גאַניזאַציע פון פעראיין, וועט אויך בעקאַנט גע-מאַכט ווערען וועגען אַ רייה הנחות, וואָס דער פעראיין האָט אויסגעווירקט פאַר זייַנע מיטגלידער.

מיט אויספיהרליכע בעריכטען וועלען אויך אַרויסטרעטען אויף דער פערזאַמ-לונג די דעלעגאַטען פון צענטראַל-ראַט פון די סוחרים-אָרגאַניזאַציעס אין לאָדז, וועלכע וועלען גענוי בעהאַנדלען זעהר וויכטיגע, אַקטועלע סוחר'ישע פראַגען אין צוזאַמענהאַנג מיט די שטייער-ענינים.

פון היגען א״י-אַמט.

המלצות פאַר פּרייליַינס.

פאַר פאָלגענדע היגע פּרייליינס זע-נען דערהאַלטען געוואָרען המלצות אויף צו בעקומען סערטיפיקאַטען: חיה לעוו-קאָוויטש, סאָנאַ בערמאַן, רחל כענטשינ-סקאַ, יוכבד גרוימאַן, רחמה ווירצמאַן, גיטל בלימה ראָזען, דבורה שאָטלאַנד, מינדעל רבקה לעווין, פייגה ראָרמאַן, מלכה חנה רושעצקאָוויטש, רחמה שטרויך.

די אַלע אויסגערעכנטע דאַרפען זיך מעלדען אין ביוראָ פון א״י-אַמט, (צעגעלניאַנאַ 4), פון 10–1 נ. מ.

Dr. med. Rózaner

ספּעציאַל-אַרצט פאַר מענער'ישע און הויט-קראַנקהייטען, בעהאַנדלונג מיט קוואַרצלאַמפּ-בעשטראַהלונג.

9 דזיעלנאַ 9.

1-טער שטאָק טעלעפאָן 28-98
נעמט אָ פון 8–10 און פון 5–8.

די קאַטאַסטראָפע ביי ראַגאָוו.

דערוויילינע רעזולטאַטן פון דער אויספאָרשונג.

(ס) די אויספאָרשונג וועגן דער לעצטער קאַטאַסטראָפע ביי ראַגאָוו ווערט ווייטער געפיהרט זעהר ענערגיש און ס'איז צו האָפן, אַז זי וועט גאָר אין קורצען פערענדיגט ווערען.

אין צוזאַמענהאַנג מיט דער אויספאָרשונג איז בעפרייט געוואָרען פון סור־סע דער הייצער פון קראָקאָווער צוג, ווייל ס'האָט זיך אַרויס געוויזען, אַז ער איז אומשולדיג אַרעסטירט געוואָרען דערפאַר אַ ער איז בעוויזען געוואָרען אַז די גרעסטע שולד אין דער קאַטאַ־סטראָפע האָט דער געהילף פון דעם סטאַציע נאַטשאַלניק פון קאָלושקי שאַד־קאָווסקי. וועלכער האָט זיך ליכטזיניג בעצויגען צו די געהעריגע פאָרשריפ־טען. א גרויסע שולד ווערט אויך פאָר־וואָרפען דעם הויפּט־קאָנדוקטאָר.

דער מאַשיניסט פון צוג, דער בע־וואוסטער אַטלעט וואָיטאַשעווסקי און זיין געהילף זאָלען בעפרייט ווערען.

נעכטען איז געשטאָרבען דער פאַברי־קאַנט יאַן שיעמשקאַ, וועלכער איז שווער פערוואונדעט געוואָרען ביי דער קאַ־טאַסטראָפע.

צו דער לאַגע פון די דאַמען־מאַגאַזין־שניידער.

(א בריף אין רעדאַקציע).

פרייטאָג האָבען די דאַמען־מאַגאַזין־שניידער אָנגעהויבען אַ שטרייק, וועגען די מאָטיווען, וואָס האָבען אַרויסגערופען דעם שטרייק האָבען מיר דער־הילטען פאָלגענדען ב יף.

וואָס האָט אונז בעוואויגען צו דער דאָזיגער ט ט?

שוין 2 יאָהר ווי מיר מאַטערען זיך ביי שווערע מאַטעריעלע בעדינגונגען. אין דער צייט ווען מיט 2 יאָהר צוריק האָט אַ מאַגאַזין־שניידער געגומען פון אַ מאַנטעל פון 7 ביז 18 זלאָטעס, נעהמט ער היינט פון אַ מאַנטעל פון 2 ביז 12 זלאָטעס, אין דער צייט ווען פאַר 2 יאָהר האָבען די מאַגאַזינער'ס אויסגע־צאָהלט דעם מאַגאַזין־שניידער יעדע וואָך 50, 60 און 70 פראָצענט פון פער־דינסט, צאָהלט מען היינט נישט אויס אינגאַנצען קיין מזומן־געלד נאָר אין וועקסלען (מיט'ן אויסנאַהם פון איינצעל־נע) און אַ גרויסער טייל מאַגאַזינער'ס דיסקאָנטירען אַליין באַלד אויף דער שטעל זייערע אייגענע וועקסלען.

פאַר 2 יאָהר זענען די מאַגאַזין־שניי־דער צוזאַמען מיט די אַרבייטער געווען פערזיכערט אין דער קראַנקען־קאַסע אויפ'ן רעכנונג פון די מאַגאַזי־נער'ס, היינט מוזען די מייסטערס אַליין פערשרייבען די אַרבייטער אין קראַנ־קען־קאַסע. אין די מייסטער? דער גרעס־טער טייל מייסטער מוז בעצאָהלען אפילו דעם טייל, וואָס די מאַגאַזינער'ס דאַרפען בעצאָהלען פאַר'ן שניידער־מייסטער. און נעגען פאַלען ווילען זיי איהם נישט פערשרייבען אין קראַנקען־קאַסע.

אָבער נישט קוקענדיג אויף דעם אַלעם האָבען מיר דאָך געפרובט קו־מען צו אַ פערשטענדיגונג מיט די מאַ־גאַזינער'ס. מיר האָבען זיי צוגעשיקט אַ בריפליכע איינלאַדונג צו אַ קאָנפע־רענץ אויף דינסטאָג ד. 13. יולי. אויף דעם האָבען מיר אַפילו נישט בעקומען קיין ענטפער. און נישט קוקענדיג נאָך אויף דעם האָבען מיר זיי מיטוואָך ד. 14. נאָך אַ מאָל גערופען אויף אַ קאָנ־פערענץ, שוין דורך דער פרעסע, און אויך דאָס מאָל האָבען זיי אונז גרינג־געשעצט און נישט געענטפערט. מיר האָבען זיך דעריבער געפיהלט געצוואונ־גען, צו ערקלערען דעם דאָזיגען שטרייק מיט אַ גאַנץ מינימאַלער פאָדערונג צו־ריקצושטעלען די פרייזען אין די פער־העלטנישען וועלכע האָבען געהערשט אין פאַך מיט 2 יאָהר צוריק.

די דאַמען־פאַך־סעקציע ביים שניידער מייסטער־פעראיין אין לאָדז, פיעטריקאָווער 20.

ספאָרט־בעוועגונג.

„הכח" — „ג. מ. ס." 2:3 (1:2)

דער מעטש איז איבערגעריסען געוואָרען 15 מינוט פאַר'ן סוף.

די קאַמפען וועגען דער מייסטער־שאַפט פון „ב"־קלאַס אין לאָדזער־קרייז דערנעהנטערן זיך צום סוף. דער ערנ־סטער קאַנדידאַט אויף דעם טיטעל פון מייסטער — „ג.מ.ס.", נאָך די גע־ליטענע מפּלות ביי „וו. ק. ס." און „פּ. ט. צ.", האָט זיך נעכטען געטראָפען מיט „הכח".

„ג. מ. ס." איז אַרויסגעטרעטען אין איהר בעסטען צוזאַמענשטעל. „הכח" מיט פאָלגענדע שפּילער: ליפּסקי, שטיינבאַק, זאַקליקאָווסקי, האַרצשטאַרק, וואָללאַך, האָלבערשטאַט, עדעלבוים I, סעגאַל, ראַבינאָוויטש, עדעלבוים II און ליפשיץ.

שוין אין דער ערשטער מינוט שיסט סעגאַל דאָס ערשטע טויער. צוליב דעם, וואָס ביים שיסען פון טויער איז דער „ג. מ. ס."־טויערמאַן אַרויס פון טויער און זיך צוזאַמענגעקלאַפּט מיט סעגאַל'ן, האָט ער געמוזט אויף עטליכע מינוט פערלאָזען דעם פּלאַץ.

אין עטליכע מינוט שפּעטער, גלייכט „ג. מ. ס." אויס. ס'שפּילען ווערט אינ־טערעסאַנט. נאָך אַ קאָרנער פון דער רעכטער זייט, שיסט דער צווייטער עדעלבוים אַ צווייט טויער און דער רעזולטאַט 1:2 בלייבט ביז דער העלפט.

אין דער צווייטער העלפט וואַרפט „ג.מ.ס." אָן אַ שאַ פע טעמפּאָ און שפּילט זעהר ברוטאַל. ס'געלונגט זיי דעם רע־זולטאַט אויסגלייכען, אָבער באַלד ענ־דערט ווירער דעם רעזולטאַט וואַללאַך אויף 2:3. „הכח" האָט אַנ'איבערגעוויכט. עטליכע זעהר שענע צנטערס פון ליפּ־שיצ'ן ווערען נישט אויסגענוצט.

צוליב דעם ברוטאַלען שפּילען פון די „ג.מ.ס."אַקעס, בעזייטיגט דער ריכ־טער עטליכע מיטגלידער, אָבער צוליב דעם, וואָס זיי ווילען דעם פּלאַץ נישט פערלאָזען, איז דער ריכטער ה. דאַנצי־גער (וועלכער האָט, אגב, זיינע פליכ־טען ערפילט גוט), געצווינגען דעם מעטש איבערצורייסען עטליכע מינוט פאַר'ן סוף.

די דיסציפּלין־פּטיילונג דאַרף זיך מיט'ן דאָזיגען סקאַנדאַליזען פאַל פאַרנעמען אין די שולדיגע צו בעשטראָ־פען, ווייל די דאָזיגע ערשיינונגען הויבען אָן צו ווערען כראָניש.

מחמת דעם, וואָס דער מעטש איז איבערגעריסען געוואָרען צוליב דער שולד פון „ג. מ. ס"., וועט דער רעזול־טאַט ווי אויך 2 פּונקטען אָנערקענט ווערען פאַר „הכח" וועלכע האָט דעם מעטש (ביז ער איז איבערגעריסען גע־וואָרען) געפיה־ט 2:3. מ.

אכטונג!

איז האָלושקי

איז טענליך צו בעקומען דעם „נייעם פאָלקסבלאַט" ביי ה' משה ראָזענבלאַט.

(פאַר קימענדע קראַנקע) עמשניצע

„SALUS"

פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען און ערצטליך דענטיסטישער קאַבינעט

גלובנא 41 טעל. 46-65.

אין טעטיג טעגליך פון 9 פריה ביז 8 אין אָוו. זונטאָג — פון 9 פ־יה ביז 2 נאָכמ.

ד"ר ז. ראַקאָווסקי	אוירען האַלז און נאַז־קראַנקהייטען	פון 11 – 12
ד"ר לאַנדקאַו	אינערליכע קראַנקהייטען	פון 1 – 2 און פון 5 – 7
ד"ר דינענזאָהן	קינדער־קראַנקהייטען	פון 11-12 און 4.30-6
ד"ר ווייס	כירורגישע קראַנקהייטען	פון 1–2 און פון 6.30–7.30
„ שמערלאָווסקי	פרויען־קראַנקהייטען און אַקושעריע	2.30 – 3.30, 5.30 - 6.30 זונטאָג פון 12–1
„ זילבערשטראָם	הויט, ווענערישע און געשלעכטס־קראַנקה.	פון 11.30–1 און 7-8
ד"ר גאָלדבערג	אויגען־קראַנקהייטען	פון 10.30 – 12.30
ד"ר גאָלדרינג	אינערליכע קראַנקהייטען	פון 11–12 און פון 3-5
צאָהן אַרצט פרוי לאַנדקאַו סט. נעלבערג	צאָהן־און מויל קראַנקהייטען	9.30–12 און פון 4-7 12–2 און פון 7-8

אַנאַטרונקעס, אָפּעראַציעס, איינשפּריצונגען, פּאָקען־שטעלען. עלעקטרי אַנאַ־ליזע, (ווי אורין, פלעגמע, בלוט אז"וו) דורכלייכטונגען און רענטגען א יפ נאַהמען. קורס פאַר שטאַמלער. נעבורטס־הילף בעראַטונגען פאַר מו־טערס. קינסטליכע ציין, קאַראָנעס, גאָלדענע בריקען, פּלאָמבען א. אַז. וו.

ספּעציעלע קורסען פאַר שטאַמלער וויזיטען אין שטאָדט.

טעאַטער „סקאַלאַ"

18 ציגעלגאַס 18. דיר.: ס. כופערמאַן.

נאָר איינינע גאַסטשפּילען פון אונזער גאַסט אויס אַמעריקאַ

יוליוס אדלער

היינט, זונטאָג, דעם 18־טען יולי — צום לעצטען מאָל ערנסט טאָלער'ס טראַגעדיע אין 3 אַקטען (8 בילדער)

„הינקעמאַ" מיט יוליוס אדלער אין דער טיטעל־ראָלע.

משה ליפּמאַן, שושנה, קרעלמאַן, האַמבורגער, אייזענבערג, פאָדערמאַן, מאַניעלאַ, יערוזאָב, פּאַסטאָר, נירענבערג, לורנער און אַנדערע. ס'נעהמען אַנטייל:

ספּעציעלע דעקאָראַציעס צו דעם שטיק, געמאָלען פון קונסטמאָלער סיהאַרא.

כאָר און אָרקעסטער. בילעטען צו בעקומען אין קאַסע.

מאָרגען, מאָנטאָג — צוליב תשעה באב — ווערט נישט געשפּילט.

דינסטאָג — פּאָפּולערע פּרייזען. „אוריאל אקאָסטאַ" מיט יוליוס אדלער אין דער טיטעל־ראָלע.

א באַנק פאַר קליינהענדלער.

(ס) די אָרגאַניזאַציעס פון די קליין־הענדלער האָבען אָנגעהויבען אַן ענער־גישע אַקציע וועגען רעאַליזירען דעם פּראָיעקט צו שאַפען אַ באַנק. וועלכע זאָל שטיצען מיט קרעדיטען די לאָדזער קלענערע סוחרים.

אין הסכם מיט'ן בעשלוס פון דער אַלגעמיינער פערזאַמלונג, איז אַרויסגע־פאָהרען קיין וואַרשאַ אַ דעלעגאַציע, וועלכע דאַרף זיך בעמיהען צו בעקומען צו דעם ציל די געהעריגע קרעדיטע.

שטיצע פאַר אינטעלעקטועלע.

די, וואָס האָבען נישט בעקומען, דאַרפען זיך ווענדען מיט... רעקלאַמאַציעס.

צוליב דעם, וואָס אַ גאַנצע רייהע אינטעלעקטועלע אַרבייטסלאָזע האָבען ביי דער לעצטער אויסצאָהלונג נישט בעקומען די געהעריגע געלד־אונטער־שטיצונגען, מעלדעט דאָס אַרבייטס־פערמיטלונגס־ביוראָ, אַז מיט רעקלאַמאַ־ציעס וועגען די ענינים דאַרף מען זיך ווענדען טעגליך פון 9 ביז 12.

א וואָקזאַל אין ווידזעוו.

קאָנפערענץ אין דער וואָיעוואָדזטווע וועגען בעשעפ־טיגען אַרבייטסלאָזע.

(פ) אין דער לאָדזער וואָיעוואָדזטווע איז פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ מיט פאָרשטעהער פון דער שטאָטישער מאַכט. ס'איז בעטראַכט געוואָרען די פראַגע וועגען בעשעפטיגען אַרבייטסלאָזע און דעמאָביליזירטע.

צווישען אַנדערען איז בעטראַכט גע־וואָ־ען דער פּראָיעקט וועגען בויען אַ וואָקזאַל אין ווידזעוו.

בעגייסטערטער קבלת פנים פאַר יוליוס אדלער'ן אין לאָדז.

נעכטען, שבת, איז אין „סקאַלאַ"־טע־אַטער פאָרגעקומען די פּרעמיערע פון דער בעריהמטער דראַמע פון ערנסט טאָלער „הינקעמאַן".

דער צאָהלרייך־פערזאַמעלטער עולם האָט בעגייסטערט אויפגענומען דעם ליבלינג־אַרטיסט אַדלער'ן און מיט א געשפּאַנטען אָטעם פערפאָלגט דאָס שפּי־לען פון דער דראַמע.

נאָכ'ן שפּילען האָבען אַדלער'ס פער־עהרער און פריינד איהם דערלאַנגט א סך בלומען און קרענץ.

דער בעגייסטערטער עולם האָט אויך נישט געוואָלט אָבלאָזען דעם חשוב'ען גאַסט און איהם געצוואונגען צו א רעדע. אַדלער האָט אויסגעדריקט זיין פרייד און צופרידענקייט, וואָס ער זעהט זיך ווידער פנים־אל־פנים מיט'ן לאָדזער יו־דישען טעאַטער־עולם און זיך געטיילט מיט זיינע איינדריקען פון אַמעריקאַ.

היינט אין אָוונד ווערט אויך גע־שפּילט טאָלער'ס דראַמע הינקעמאַן מיט מיט יוליוס אַדלער אין דער הויפּט־ראָלע.

שטיצע.

(אי.) דינסטאָג, דעם 20. ד. ח. וועט לען בעקומען אויסגעצאָהלט אונטער־שטיצונגען די אַרבייטסלאָזע, וועלכע האָבען נאָך נישט אָבגענומען די אונ־טערשטיצונגען דעם 14. 15 און 16 יולי.

זיצונג פון שול־ראַט.

(מ) דעם 15. ה. ח. איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון לאָדזער שול־ראַט.

ס'איז בעטראַכט געוואָרען דער שול־בודזשעט פאַר'ן יאָהר 1927.

צווישען אַנדערן איז בעשלאָסען גע־וואָרען אונבעדינגט אָפּצוטיילען די קלאַסען פאַר יונגלעך און מיידלעך אין די שולען; אָפּשאַפען די נאָכמיטאָג למודים אין די שולען, צוליב שפּאָר־זאַמקייט און נאָרמירען די אַרבייטען אין די יודישע רעליגיע־שולען.

בגראַנדע

אַנ'אויטאָ־הענדלער.

(ב) יעקב לאַנדסבערגער (רזשגאָווסקאַ 18) האָט געמאָלדען דער פּאָליציי, אַז דער בעזמטער פון דער סטאַציע כוינע, זשולקאָווסקי, וועלכער האָט זיך צוגעאייגענט 31 טויזענד זלאָטים מלוכה־געלד, האָט איהם פערקויפט אַנ'אויטאָ.

שפּעטער האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז זשולקאָווסקי האָט קיינמאָל קיין אויטאָ נישט געהאַט, נאָר — בעקומענ־דיג דאָס געלד פון לאַנדסבערגער'ן איז ער אַוועק.

„אַזאַזעל".

רעווי־פּראָגראַם פון אלע שלאַגערס.

אין „אַזאַזעל" ווערט ווייטער גע־שפּילט מיט גרויס ערפאָלג דאָס רעווי־פּראָגראַם מיט די שלאַגער־נומערן פון ביידע פּראָגראַמען.

דער פילהאַרמאָניע־זאַל איז כסדר איבערפולט. די אַרטיסטען ווערען בע־שאָנקען מיט אַפּלאַדיסמענטען.

די הכנות צום דריטען גרויסען פּראָג־ראַם זענען שוין פערענדיגט. ווי ס'איז פאָראויסצוזעהן, וועט דאָס דריטע פּראָג־ראַם, וואָס וועט געהן שוין די נאָהענ־סטע טעג, זיין אַ שלאַגער איבער שלאַ־גערס: אַווינס, האָט מען נאָך נישט גע־זעהען און געהערט.

וועגען איבונגען פאַר רעזערוויסטען*)

2.

די רעזערוויסטען, וועלכע זענען געפּאָהרען נאָך אויסלאַנד צוליב פּרנסה, הייל-אָדער שטודיום-צוועקען און געפינען זיך אין איינע פון די אייראָפּעאישע מלוכות קאָנען לויט אַ מאָטיווירטע בקשה בעקומען פון אָרטיגען קאָנסולאַט אַנ׳ערלויבניש אָפּצולייגען די איבונגען. אַזאַ ערלויבניש איז אָבער גילטיג נאָר פאַר דער בעטרעפענדער קאַדענץ און דאָס אויך נאָר כל זמן דער פּעטענט געפינט זיך אין אויסלאַנד. די רעזערוויסטען, וועלכע געפינען זיך אין די אויסער אייראָפּאַ ליגענדע לענדער זענען בעפרייט פון די איבונגען און דאַרפען זיך ממילא נישט ווענדען אין די קאָנסולאַטען וועגען אָפּלעגען דעם טערמין פון זייערע איבונגען.

צוריקקומענדיג קיין פּוילען אָהן אינטערשיד פון וואַנען, מוז דער רעזערוויסט דורכמאַכען די איבונגען, סיידען ער רעכענט צו פערבלייבען אין לאַנד נישט לענגער, ווי 6 חדשים. אין אַזאַ פאַל מוז ער זיך ווענדען מיט אַ ספּעציעלע בקשה צום קאָמענדאַנט פון דער פּ.ק.או. וועגען אָפּלייגען איהם דעם טערמין פון די איבונגען. אויב דער רעזערוויסט איז קראַנק און זיין געזונדצושטאַנד דערלויבט איהם בשום אופן נישט דורכצומאַכען איבונגען, אָדער אפילו רייזעס, דאַרף ער זיך ווענדען מיט אַ בקשה צום קאָמענדאַנט פון דער פּ.ק.או. אַז מען זאָל איהם בעפרייען פון די איבונגען, אָדער די איבונגען אָפּלייגען אויף דער נאָהענטסטער קאַדענץ. צו דער בקשה מוז בייגעלייגט ווערען אַ צייגניש פון קרייז-דאָקטאָר. אויב פון קרייז-דאָקטאָר איז נישט מעגליך צוצושטעלען אַזאַ צייגניש קאָן אויך גענוגענען פון אַ פּריוואַט-דאָקטאָר. די צייגניש מוז אָבער אין אַזאַ פאַל בעשטעטיגט ווערען דורך דער אָרטיגער מאַכט. אַ חוץ דעם מוז צו דער בקשה בייגעלעגט ווערען די אויפפאָדערונג. די בקשה דאַרף דערלאַנגט ווערען 14 טעג פאַר די איבונגען.

אויב דער רעזערוויסט איז געצווינגען אויך צום צווייטען מאָל צו בעטען אַנ׳ערלויבניש וועגען אָפּלייגען די איבונגען, מוז ער שוין זיין בקשה דערלאַנגען צום ד.א.ק. צוועטוועל צום מיניסטער פאַר מיליטער-ענינים.

די רעזערוויסטען, וועלכע שטעלען זיך צו צום בעשטימטען טערמין אויף די איבונגען, ווערען אונטערזוכט דורך אַ מעדיצינישע קאָמיסיע. די, וואָס ווערען אָנערקענט פאַר פעהיג, ווערען תיכף אָפּגעשיקט אין די בעשטימטע מיליטער-טיילען, די וואָס ווערען אָנערקענט פאַר קראַנק און נויטיגען זיך אין אַנ׳עטליכע טעגיגע קוראַציע ווערען אָפּגעשיקט אין די א. ג. איזבע-כאָריך אָדער אין שפּיטאָל.

אויב דער רעזערוויסט ווערט אין משך פון 7 טעג נישט געהיילט, ווערט ער אורלאָפּירט און אין דעם נאָהענסטען יאָהר ווייטער גערופען אויף די איבונגען. דער רעזערוויסט מוז תיכף בעפרייט, אָדער אורלאָפּירט ווערען, ווען ער איז קראַנק געוואָרען בעת דורכמאַכען די איבונגען.

אויב דער געזונדצושטאַנד פון רעזערוויסט האָט זיך אין משך פון דער צייט, וואָס ער איז אַרויס פון אַקטיווען דינסט אַזוי זיך געענדערט, אַז ער ענטשפּרעכט שוין נישט די בעדינגונגען פון דער קאַטעגאָריע A, קאָן ער זיך ווענדען מיט אַ בקשה, ביילייגענדיג אַ צייגניש פון אַ מיליטער, אָדער אַמטליכען דאָקטאָר, צום קאָמענדאַנט פון דער פּ.ק.או. אַז מען זאָל איהם ענדערן די מיליטערישע קוואַליפיקאַציע.

אויב די קאָמיסיע בעריקזיכטיגט זיין בקשה און קוואַליפיצירט איהם צו דער קאַטעג. C אָדער D, ווערט ער שוין אויף איבונגען נישט מעהר גערופען.

אויב דער רעזערוויסט ווערט פאַרמשפט אויף אַרעסט פאַר בעגעהן אַ פאַרברעכען, בעת די איבונגען קומט ער אָפּ די שטראָף ערשט נאָך די איבונגען, אין אויסערגעוועהנליכע פאַלען ווערט ער תיכף אַרעסטירט. די אָפּגעזעסענע שטראָף ווערט אָבער איהם נישט פאַררעכענט אויפ׳ן חשבון פון די איבונגען.

י. איפּעלד.

*) זעה „נ. פאָלקסבלאַט״ נומער 162.

פילהאַרמאָניע-זאַל 1 דער ערסטער און 2-טער פּראָגראַם פון „אַזאָזעל״ 2 אויף 1 מאָל אין איין אָוונד פאַר 1 בילעט

די לעצטע 2 פאָרשטעל. „אַזאַזעל״
פון וואַרשאָווער קליין-קונסט-טעאַטער
היינט זונטאָג, ד. 18. און דינסטאָג, ד. 20. יולי, פּינקטליך 9 אָוונט
ס׳וועט געגעבען ווערען
אַ גרויסע רעווי-פאָרשטעלונג
פון די שלאַגערס פון ביידע פּראָגראַמען פון טעאַטער „אַזאַזעל״.
פּרייזען פון 75 גר. ביז 5 זלאָטעס. בילעטען צו בעקומען אין קאַסע פון פילהאַרמאָניע.
בעמ.: צוליב דעם גרויס פון פּראָגראַם, וועט זיך אָנהויבען פּונקט 9 אָוונט.
אַכטונג: דער זאַל ווערט געקיהלט און געלופטערט דורך ספּעציעלע עלעקטרישע ווענטילאַטאָרען.
דין טעג קומט די לאַנג-ערוואַרטעטע פּרעמיערע! — דאָס גרויסע פּראָגראַם נומער 3.

יורידישע עצות.

אין דער דאָזיגער אָפּטיילונג גיט די רעדאַקציע פון „נייעם פאָלקסבלאַט״ אַנטוואָרטען אויף יורידישע אָנפראַגען. וואָס ווערען צוגעשיקט נאָר שריפטליך פון אונזערע לעזער.

1686. קעם-סקאָ.

אַזוי ווי איהר האָט חתונה געהאַט מיט אַ פּוילישען בירגער, מעגט איהר אַלס פרויליין זיין געווען אַ ליטווישע בירגערין האָט איהר אויטאָמאַטיש בעקומען די פּוילישע בירגערשאַפט. הגם אייער מאַן האָט דורך דער צייט פערלוירען די פּוילישע בירגערשאַפט קאָן מען אָבער אייער פּוילישע בירגערשאַפט אויף דעם סמך נישט קוועסטיאָנירען.

1687. אַ הויזווירט פון זגערזשער גאַס

די סומע וואָס איהר האָט בעקומען אַלס ענטשעדיגונג פאַר׳ן אָפּגעבּרענטען הויז פון דער פייער-קאַסע, דאַרף בעטראַכט ווערען פאַר אַ בעוועגליך אייגענטום און איז אונטערגעוואָרפען די זעלבע פאַרשריפטען ביים לייגען אַנ׳אַרעסט פּונקט, ווי אַנ׳אַנדער בעוועגליך אייגענטום.

1688. אַ פּעראינטערעסירטער יורש.

די מוטער האָט געהאַט דאָס רעכט צו מאַכען אַ צוואה אָהן דער הסכמה פון מאַן און פריי צו דיספּאָנירען מיט איר פערמעגען. די צוואה איז פולשטענדיג גילטיג, סיידען מען קאָן זי קוועסטיאָנירען צוליב אַנדערע מאָטיווען.

1689. דעמזולבען.

עס איז אַ פּראַגע, וועגען וואָס פאַרע חוב עס האַנדעלט זיך, צי וועגען אַ היפּאָטעק אָדער אַנדערען חוב. אין ערשטען פאַל איז יעדער פון די יורשים פעראַנטוואָרטליך פאַר׳ן גאַנצען חוב. אין צווייטען פאַל בלויז פּראָפּאָרציאָנעל צום בעקומענעם חלק ירושה.

1690. י. ז-ן.

דער טערמין צו דערלאַנגען אַזאַ אַפּעלאַציע איז אַ חודש, רעכענדיג נישט דעם טאָג פון בעקומען דעם אָפּשריפט פון אורטייל נאָר דעם טאָג, ווען דער פּראָצעס איז פאָרגעקומען.

1691. X. N.

נישט בלויז אַלס דעזערטער, נאָר מען קאָן אייך אַפילו נישט בעשטראָפען פאַר ווערלען אויסמיידען מיליטער-דינסט שוין דערפאַר אַליין, וואָס דאָס יאָהרגאַנג 1906 איז דאָך פאַר דער פאָבאָר-קאָמיסיע נאָך נישט געשטאַנען. מען קאָן אייך נאָר ציהען צו פעראַנטוואָרטליכקייט פאַר זיך נישט רעגיסטרירען אין זיינער צייט. דערפאַר דראָהט אַ געלד-שטראָף ביז 500 זל. צוועטוועל אַרעסט ביז 6 וואָכען. אין אויסנאַמספעלען ווערען גלייכצייטיג אָנגעווענדען ביידע שטראָפען.

1692. מ. ב. גאָסהיינער פון קיל. 37.

אויב איהר האָט אַ פּאַטענט 3. קאַטעגאָריע דאַרפט איהר שוין צאָהלען פאַר׳ן לויפענדען קוואַרטאַל ($^{1}/_{7}$ · $^{1}/_{10}$) 70 פּראָצ. פון גרונד דירה-געלד, וואָס בעטרעפט, אויב דאָס געוועלב איז געגאַנגען אין יוני 1914 250 רובל, 119 זל. 38 גר. פאַר די אויסגאַבען לויט חשבונות. פאַר דער וואוינונג פון 1 צימער און קיך פאַר׳ן לויפענדען קוואַרטאַל פּונקט אַזוי פיל, ווי פאַר די ערשטע 2 קוואַרטאַלען ד. ה. צו 43 פּראָצ., וואָס בעטרעפט ביי 150 רובל גרונד דירה-געלד — 42 זל. 90 גר. פאַר אויסגאַבען 5 זל 98 גר.

1693. אַ לעזער 82.

דער מייסטער איז גערעכט וואָס ער וויל אייך נישט נעמען אין דער לעהר אַריין, ווייל לויט׳ן געזעץ איז מען בעפרייט פון צאָהלען אָבראָטאָווע שטייער דאַמאָלס, ווען מען בעשעפטיגט בלויז 1 געזעלן אָדער 2 לערן-יונגלעך. פאַר אַ לער-יונגעל ווערט אָבער בעטראַכט אַ פּערזאָן, וואָס איז נאָך נישט אַלט קיין 17 יאָהר. פונדעסטוועגען קאָן דער מייסטער יאָ אייך צונעמען מיט דער הסכמה פון צעך אָדער מייסטער-פערריין, בעשטעטיגט דורך דע אינדוסטריעלע אָפּטיילונג ביי דער וואָיעוואָדסטוואָ.

Dr. med. I. WAJNBERG
Cegielniana 47 tel. 26-02
אייגע ליכע קראַנקהייט. ספּעצ. לונגען או האַרץ-קראַנקהייטען בעשטראַלונגען מיט קונסטליכע בערג-זון.
נעמט אָן פון 3 — 5 נאָכמיטאָג. 1812

Dr. L. LEWITAN
נעהמט אָן אין דערהיים פון 4 ביז 6 אָוונט צו קליניק-פרייזען. זון
31 נאַלעווקי 31.

Plutos שאָקאָלאַד
פרישע און קויפט
גאַראַנטירט א גוטע ערהאַלונג, געזונדער און קרעפטיגונג.

זכרונות וועגען הרב אליהו חיים מייזעל זצ״ל

96 בעאַרבייט ספּעציעל פאַר׳ן „נ. פאָלקסבלאַט

עלענד און איינזאַם, ווי ס׳איז געווען דאָס גאַנצע לעבען פון דעם אַלטען, איז ער געשטאָרבען. אויף זיין לויה איז קיין איינציגער מענש נישט געווען. ער איז אָהן שום צערעמאָניעס בעגראָבען געוואָרען אויפ׳ן קריסטליכען בית-עולם אין שטעטעל ק.

פון דער גאַנצער געשיכטע האָט דער רב אַפילו זיינע הויזמענשען נישט דערצעהלט. פון דעם האָבען נאָר געוואוסט עטליכע מענשען, וועלכע האָבען געדאַרפט בייהילפיג זיין דעם רב אַדורכצופיהרען די צוואה פון דעם בעל-תשובה, זיך בעמיהען, אַז די דריי אייניקלעך פון דעם אַלטען זאָלען ווערען יודען. ווי אַזוי האָט דאָס געזאָלט אַדורכגעפיהרט ווערען? דאָס איז געווען זעהר אַ שווערע אויפגאַבע. ר׳ אליהו חיים האָט אַליין געזאָגט איינעם פון זיינע נאָהענטע מענשען, אַז דאָס איז איינע פון די שווערסטע אויפגאַבען, וועלכע ער האָט געהאַט אין זיין לעבען אַדורכצופיהרען.

וואָס אמת איז, האָבען די 3 אייניקלעך פון דעם אַלטען געפיהלט ביי זיך, אַז מיט זיי איז נישט אַלץ אין אָרדנונג. די דאָזיגע איבערצייגונג האָט זיך ביי זיי פערשטאַרקט לויט דעם ווי זיי זענען עלטער געוואָרען. זיי האָבען אינסטינקטיוו דערפיהלט, אַז מ׳בעהאַלט פאַר זיי אַ גרויסען סוד. צווישען זיך האָבען זיי שוין דערפון גערעדט. זיי האָבען אָבער אַליין מורא געהאַט צו דערגעהן דעם סוד. זיי האָבען דאָס געוואוסט דורך דעם ווייל מ׳האָט זיי גאָרנישט דערצעהלט וועגען זייער פאָטער, פערקעהרט: ווען זיי האָבען אָנגעהויבען נאָכצופרעגען דעם זיידען וועגען זייער פאָטער, האָט דער אַלטער דאָס אויסגעמידען און דערפון נישט געוואָלט רעדען. די גאַנצע אויפיהרונג, ענדליך, פון דעם אַלטען, איז פאַר די אייניקלעך געווען נישט פערשטענדליך. זיי האָבען גאָרנישט נאָכגעפרעגט. די לעצטע צייט האָבען זיי אַלע דריי געפיהלט דאָס געשעפט פון זיידען, וועלכעס האָט זיך זעהר גוט ענטוויקעלט.

נאָכ׳ן טויט פון דעם זיידען איז געקומען די צייט ווען די אייניקלעך זאָלען זיך דערוויסען פון דעם סוד און דאָס אין זעהר טראַגישע אומשטענדען.

דער רב האָט געדאַרפט איינאָרדנען די ערשטע בעגעגעניש מיט די 3 אייניקלעך און זיי אויסזאָגען די צוואה פון זיידען. פון די דריי אייניקלעך איז נאָר איינער שוין געוואָרען פּוליצאַריג און אין עטליכע חדשים אַרום האָט ער געדאַרפט אָפּפאָהרען אין זיין געבורטס-שטעטעל צו מיליטער-דינסט. מ׳האָט דעריבער געדאַרפט דעם גאַנצען ענין ערלעדיגען, נאָך איידער דער יונגער מאַן וועט אָפּפאָהרען אין מיליטער-דינסט, וואו ער וואָלט זיכער זיך דערוואוסט וועגען זיין אָפּשטאַמונג, דאָס וואָלט זיכער געווען זעהר נישט געוואונשען פאַר׳ן ענין.

די בעגעגעניש איז דעריבער איינגעאָרדענט געוואָרען. דער רב האָט געבעטען צו דער דאָזיגער בעגעגעניש 2 פון זיינע אָנגעזעהנסטע מענשען, וועלכע זאָלען זיין עדות פון דעם דאָזיגען געשפּרעך. אין אַ געוויסען טאָג איז די בעגעגעניש פאָרגעקומען. ווען אַלע זענען שוין געווען פערזאַמעלט האָט דער רב אָנגעהויבען:

— קינדער, איהר זענט אויפגעצויגען געוואָרען אין לאָדז אונטער מיין אויפזיכט, אונטער מיין השגחה. איך האָב אייער אָפּשטאַמונג און אייער יחוס נישט געקענט. מ׳האָט מיר וועגען דעם נישט דערצעהלט. ווען אייער זיידע איז געקומען קיין לאָדז האָט ער מיך געבעטען צו נעהמען אייך אונטער מיין אויפזיכט און אייך מאַכען פאַר ערליכע, אָנשטענדיגע מענשען און יודען. איך האָב געטון דאָס, וואָס איז געווען מיין חוב און מיין האַרץ האָט זיך געפרעהט, ווען איך האָב געזעהן, אַז מיין אַרבייט האָט ערפאָלג. איך האָב געזעהן, ווי איהר וואַקסט ענערגישע, ערליכע און גוטע מענשען. איך האָב געזעהן, ווי איהר פיהרט זיך אַלס גוטע יודען. אָבער ווען אייער זיידע איז קראַנק געוואָרען און האָט געהאַלטען פאַר׳ן שטאַרבען, האָט ער מיך גערופען און האָט מיר ענטדעקט אַ סוד, מיט וועלכען ער האָט אַדורכגעלעבט כמעט זיין גאַנץ לעבען.

פון דער דאָזיגער געשיכטע, וואָס איך וועל אייך איצט דערצעהלען ווייסט קיינער נישט אויסער עטליכע מענשען, עס ווייסט אַפילו נישט מיין משפּחה און עס וועט עס אויך קיינער נישט וויסען. איך האַלט אָבער איצט פאַר מיין חוב אייך אויסצוזאָגען אַלץ, וואָס איך האָב מיך דערוויסט. דאָס אַלץ קאָן דעצידירען וועגען אייער קומענדיגען לעבען. אָבער דאָס מוז געשעהן.

די דריי יונגעלייט זענען געזעסען שטיל און בלייך. זיי האָבען געפיהלט, אַז זיי וועט איצט אויסקומען צו הערען עפּיס אַזעלכעס, פאַר וועלכען זיי האָבען די גאַנצע צייט אַזוי מורא געהאַט, וואָס האָט זיי אַזוי געפּייניגט און געלייטערט.

(פאָרטזעצונג קומט).

אַן אַמעריקאַנער ווייבעל, וואס האט בעשווינדעלט גאנץ אייראפא.

איהר מערקווירדיגע קאריערע. — ווי אזוי זי פלעגט דורכפיהרען איהרע שווינדלען.

פרויען וואס בעשווינדלען רייכע מענער אדער בע'גנב'נען זיי — זענען קיין נייעס נישט, עס איז אבער אינטערעסאנט צו זעהן, ווי ווייט די כיטרעקייט פון א צולאזענער פרוי קען געהן. איינע פון אזוינע סארטען פרויען איז א פרוי מיט נאמען מיסעס פעדלפארד. זי האט אויך געהאט אנדערע נעמען, אבער אונטער דעם נאמען איז זי מעהר בעקאנט. עס האט מיט איהר שוין נישט איינמאל געקלונגען א וועלט. איצט איז זי ווידער געכאפט און ארעסטירט געווארען.

זי איז א אוואנטוריסטקע און שטעלט זיך פאר קיין זאך נישט אפ. זי איז אמאל געווען די פרוי פון א בעריהמטען ניו-יארקער טעאטער-דירעקטאר. אויך דאן האט געקלונגען מיט איהרע סענסאציעס.

אין איהר לעצטער אוואנטורע האט מיסעס פעדלפארד צוזאמען מיט עפעס א געהיימניספולער יונגער פרוי, ארייגעשפאצירט אין א גרויסארטיגען בערלינער האטעל און האט זיך גענומען דארט דריי צימערן. אזוי ווי זיי האבען זיך אנגעגעבען פאר אמעריקאנקעס און האבען אראפגעבלישצעט מיט גאלד און מיט דיאמאנטען, האט מען זיי געשטעלט א הויכען פרייז פאר די צימערן. אבער מיסעס פעדלפארד האט זיך וועגען פרייז נישט געקימערט. זי האט עפעס אנדערש גאר געהאט אין זינען, וואס האט געמאכט אין גאנצען פאר אומוויכטיג די פראגע וועגען פרייז.

אין די ביכער האט זי זיך פערשריבען דארט אלס מיסעס אולעס און האט געזאגט, אז זי איז די פרוי פון א מאגנאט אין אקלאהאמא און, אז זי האט לעצטענס מיט'ן מאן זיך געשיידט. זי האט אנגעגעבען אז זי האט אויך א היים אויף פארק עוועניו, ניו-יארק.

אין יעדער האטעל איז פאראן א „קרעדיט מאן", איינער וואס ווייסט וועמען מען קאן יא און וועמען מען קען נישט געטרויען אויף קרעדיט. געוועהנליך קען דער קרעדיט-מאן שוין כאפען א בעגריף וואס פאר א מין גאסט ער קריגט אריין נאך די באגאזש נאך וואס דער ברענגט מיט זיך. די ניו-יארקער שווינדלערקע און אוואנטוריסטקע האט אבער מיט זיך קיין צו געוואלדיגען באגאזש נישט געבראכט. אבער זי האט אויף דעם שוין געהאט אנגעגרייט ביי זיך א פערטיגען תירוץ. זי האט דערצעהלט א געשיכטע, אז אריבערפאהרענדיג דעם עסטרייכישען גרענעץ איז עפעס געשעהן א צרה מיט'ן בהן און זי האט פערלוירען איהר באגאזש.

האבענדיג שוין זייערע נעמען פערשריבען אין אזא רייכען האטעל, זענען די צוויי ווייבלעך אוועק צו א בערלינער שניידערין און האבען זיך געפאדערט מלבושים פאר אכט טויזענד דאלאר. אז די שניידערין האט זיך דערוואוסט וואו די צוויי פרויען שטעהן איין, האט זי נאטירליך, שוין גאר נישט געצווייפעלט, אז די אמעריקאנערקעס זענען זעהר רייך. מיט א פאר טעג שפעטער האט מען פאר די צוויי פרויען שוין געבראכט די עטליכע קליידער אין ווערטה פון צוויי טויזענד דאלאר. די צוויי ליידיס האבען צוגענומען די קליידער און האבען פאר דעם קיין גראשען נישט געגעבען. אויף מארגען זענען זיי אוועק פון האטעל און מעהר נישט צוריקגעקומען. אז מען האט זיך געכאפט וואס דא איז געשעהן, האט מען זיי גענומען נאכיאגען און מען האט זיי טאקע געכאפט אין אינזברוק.

ווען עס איז אנגעקומען אין אמעריקא די ידיעה, אז מיסעס פעדלפארד איז ארעסטירט געווארען אין דייטשלאנד, האבען פיל אויסגערופען: „אַ, זי איז שוין ווידער דא!" דא, אין אמעריקא, קען מען איהר שוין פון לאנג. דער „אמעריקאן" ברענגט עטליכע איינצעלהייטען פון איהר שווינדלערישער קאריערע.

אין דעם יאהר 1909 איז פארגעקומען א סענסאציאנעלער גט-פראצעס אין דער רייכער גולד פאמיליע. פראנק גולד האט געמשפט זיין ווייב אויף א גט. מיסעס גולד, ווידער, האט איהם גע'משפט. דאן האט מיסעס פעדלפארד געדונגען פרויען, אז זיי זאלען זאגען, דאס מר. גולד איז מיט זיי געווען אינטים און האט אויף זיי אויסגעגעבען א סך געלד. פאר דעם האט די אוואנטוריסטקע בעקומען א היבשע סומע געלד. דאן האט מען אויסגעפונען וואס זי האט געטאן און מען האט איהר פערשיקט אויף א יאהר צ"יט.

ווען זי איז ארויס פון תפיסה איז איהר מאן געווארען באנקראט.

נו, האט מען באלד זיך גענומען וואונדערען, ווי אזוי עס איז געקומען אז דער טייערער אויטאמאביל וואס די פרוי האט געהאט, זאל אין מיטען דערינען פערברענט ווערען הינטער דעם שטאט. באלד האט מען זיך ווידער גענומען וואונדערען צוליב דעם, וואס איהר מאן האט אנגעקלאגט א רייכען יונגערמאן אויף 50 טויזענד דאלאר פאר שפילען א ליבע מיט איהר, מיט זיין ווייב הייסט עס.

קורץ נאכדעם איז זי געווארען אן אלמנה. אבער טרויערען האט זי פיינט און זי האט באלד ווידער געהייראטה מיט א רייכען מאן, שוין גאר א רייכען. דאן איז זי אוועקגעפאהרען אויף א לאנגער רייזע קיין אייראפא. דא האט די אוואנטוריסטקע און שווינדלערקע בעמערקט ווי גרינג עס איז פאר א רייכער פרוי, א טוריסטין, צו בעקומען סחורה אויף קרעדיט. אזוי האט זי גענומען פאהרען פון איין שטאט אין דער צווייטער און האט גענומען מיטפיהרען מיט זיך טייערע זאכען, פאר וועלכע זי האט נישט בעצאהלט קיין פעני. אז מ'האט איהר געכאפט אין וויען, האט מען איהר צוגענומען 14 פעק אנגעפאקט מיט טייערע קליידער. זי איז געווען ארעסטירט. מען האט איהר דערנאך בעפרייט. דער מאן איז געווארען אין כעס און זיי האבען זיך גע'גט. דאן האט זי ווידער אמאל געהייראט און ווידער אמאל מיט א רייכען. און איצט האט מען זי געכאפט ביי דער האנד.

די יודישע עפענטליכע מיינונג אין אמעריקא

וועגען שווארצבארד'ס פראצעס.

פאריז, (י.ט.א.) דער שעפער פון דער יודישער זעלבסט-שוץ אין אוקראינע ה' מ. ס. יאקאבי, איז איצט צוריקגעקומען קיין פאריז פון זיין אויפענטהאלט אין אמעריקא. אין אמעריקא. אין א געשפרעך מיט'ן י.ט.א.-פארשטעהער אין פאריז האט ה' יאקאבי געשילדערט אויף פאלגענדען אופן די שטעלונג פון דער יודישער עפענטליכער מיינונג אין אמעריקא צום פארשטעהענדען פראצעס פון שלום שווארצבארד.

די יודישע עפענטליכע מיינונג אין אמעריקא, האט ה' יאקאבי געזאגט, אין איהר בעציהונג צו שלום שווארצבארד'ס פראצעס, קען מען איינטיילען אין דריי קאטעגאריעס:

1) דער מיטעלשטאנד פון דער יודישער בעפעלקערונג רעאגירט אויף דער פאריזער טראגעדיע אונטער'ן איינפלוס פון די שרעקליכע זכרונות פון די פאגראמען און שחיטות אין אוקראינע. דער מיטעלשטאנד פערשטעהט די מאטיווען, וואס האבען בעוואויגען שווארצבארד'ן אויספיהרען זיין טאט און איז גרייט ברענגען מאטעריעלע און מאראלע קרבנות פאר זיין פערטיידיגונג.

2) די יודישע ארבייטער-מאסען האבען אויסגעדריקט זייער שטעלונג אין א רעזאלוציע, וואס איז אנגענומען געווארען אויף א ספעציעלען מיטינג אין ניו-יארק. אין דער רעזאלוציע ווערט אונטערשידען די אוקראינישע בעפרייאונגס-בעוועגונג בכלל פון איינציגע אנפיהרער פון דער דאזיגער בעוועגונג. די יודישע ארבייטער האבען אויסגעדריקט זייער סימפאטיע פאר דער אונאפהענגיגקייטס-שטרעבונג פון אוקראינישען פאלק, פערדאמען אבער די מעשים פון געוויסע אוקראינישע טוער, וועלכע האבען אויסגענוצט זייער איינפלוס אויף העצען די אוקראינישע מאסען געגען די יודען. די יודישע ארבייטער זענען פאר אונטערשטיצען שווארצבארדס פערטיידיגונג און צו דעם צוועק פיהרען זיי דורך אפילו א געלד-זאמלונג.

3) די יודישע רייכע קלאסען, וועלכע שטעהען ביים רודער פון יודישען עפענטליכען לעבען אין אמעריקא, ווייסען בכלל נישט די איינצעלהייטען פון דעם שווארצבארד פראצעס. מען דארף בעטאנען, דאס ידיעות וועגען גאנג פון דער אויספארשונג ארום שווארצבארדס פראצעס ברענגט בלויז די יודישע פרעסע, וועלכע ווערט נישט געלייענט דורך די רייכע יודען.

דאס הייסט אבער נישט, אז די יודישע לידערס אינטערעסירען זיך נישט מיט שווארצבארדס גורל. כדי אבער צו געווינען די עפענטליכע מיינונג אין אמעריקא לטובת שווארצבארד'ן מוז די איניציאטיוו ארויסגעהען מצד דעם אייראפעאישען יודענטום. מען דארף אויפסניי פערעפענטליכען אלע מאטעריאלען און דאקומענטען פון די שחיטות און פאגראמען אין אמעריקא. דאס דארף געשעהען וואס שנעלער, כל-זמן די געמיטער האבען זיך נאך נישט בערוהיגט.

14-יעהריג יודיש יונגעל אנגעקומען אין אהויכשול.

ניו-יארק, (י.ט.א.) דער 14 יעהריגער יעקב ראפאעל איז אנגעקומען אין קאלאמביא-אוניווערזיטעט, נאכדעם ווי ער האט שוין געענדיגט די מיטעל-שולע מיט אויסצייכנונגען. יעקב איז נישט דער איינציגער גוטער קאפ אין זיין פאמיליע. זיין שוועסטער הענריעט, א 17-יעהריג מיידעל איז שוין דאס צווייטע יאהר אין אוניווערזיטעט, זיין 10-יעהריגע שוועסטער אסנע האט שוין געענדיגט די אנפאנג-שולע און דער 12-יעהריגער ברודער האלט שוין ביים ענדיגען א מיטעל-שולע.

די מוטער פון די געראטענע קינדער שרה ראפאעל, איז אן אלמנה און האלט אויס איהרע קינדער פון איהרע פערדינסטען אלס קעכין.

אין וואלד פון לײדענשאפטען.

(296

(ראמאן).

— צום טייוועל! האט אויסגעכארכעלט פיעטרא, ביי וועלכען די אויגען זענען שיער נישט ארויסגעקראכען פאר שרעק — איהר האט דאך מיך דער'הרג'עט!

— איך האב דאך דיר געזאגט — האט זיך מיט א חוזק-שמייכעל אפגערופען דער אונבעקאנטער — איך האב דאך דיר געזאגט פריהער, אז דאס הויז הייסט „די בלוטיגע נקמה"! איך האב זיך נוקם געווען אין דיר, דו רוצח, פאר מיין אומגליקליכער פרוי, וואס דו האסט געוואלט שחט'ן! אנו, גיב נאר א קוק אויף מיר! זיי וויסען, ווער עס האט דיך דער'הרג'עט! איך, לויכטער, דער מאן פון לארא'ן וועלכער'ס האלז דו האסט אנגעהויבען צו שניידען מיט א מעסער, מיט דער דעה זי אפצו'שחט'ען!

— לויכטער! — האט פערשטיקט ארויסגעקרעכצט פיעטרא

— איך בין אריינגעפאלען אין די הענד פון דעם רויבער לויכטער!

— אזוי איז עס, מיין ליבער פריינד! — האט לויכטער אויסגערופען - זיי וויסען, אז דער דאזיגער קינזשאל האט נאך קיין ארענטליכען מאן נישט געטון קיין עולה, און ער האט בלויז בעטראפען אזעלכע געמיינע יונגען, מנובלים, ווי דו ביזט!

מיט די דאזיגע ווערטער האט לויכטער ארויסגעצויגען דעם קינזשאל פון דעם איטאליענער'ס ברוסט, און דאס בלוט האט זיך אנגעהויבען שטארק ארויסצוגיסען פון דער וואונד.

פיעטרא איז שווער אוועקגעפאלען אויף דר'ערד, און איבערגעקעהרט א שטוהל.

ביני לביני זענען אויפגעשטאנען די פיער מאן, וואס זענען געזעסען ביי די טישלעך און האבען ארומגערינגעלט לויכטער'ן.

דאס זענען געווען לויכטער'ס חברים, און די פרוי, די בעדינערין איז געווען ליזא.

זיגריסט האט זיך איינגעבויגען צום גוסס, בעטראכט איהם און גלייכגילטיג ערקלערט:

— ער שטארבט אוועק? וואס טוט מען מיט'ן קערפער?

— ווארפט איהם אריין אין טייך! — האט בעפוילען לויכטער.

אטא און ברונא האבען אויפגעהויבען דעם איטאליענער, וועלכער האט ארויסגעלאזט דעם לעצטען אטעם, איידער זיי האבען נאך איהם בעוויזען צוצוטראגען צו דער טיר.

לויכטער האט אויפגעהויבען דאס פעקעל, וואס דער איטאליענער האט נעהאט מיטגעבראכט, און איהם פונאנדערגעבונדען.

ער האט ארויסגענומען פון דארט א זיידענע שווארצע יופעצע, א קאפעל און א לאנגע, פאלשע גלעזע בארד.

דערנאך האט ער אראפגעווארפען פון זיך זיין פלאשטש, און אנגעטון אויף זיך די דאזיגע מלבושים.

— איהר, מיינע פריינד — האט ער געזאגט — ווארט אויף מיר דא! אדער איך וועל זיך דא-אהער אין א שעה ארום צוריקקעהרען צוזאמען מיט לארא'ן, און מיר וועלען פייערען איהר צוריקקעהר, אדער איהר וועט שוין מיך מעהר קיינמאל נישט זעהן!

— ערלויב מיר דיך צו בעגלייטען! — האט זיגריסט א זאג געטון.

— ניין! — האט לויכטער קאטעגאריש ערקלערט — דאס מאל וועל איך געהן אליין! איך אליין וויל ראטעווען מיין לארא! איבעריגענס, וועל איך האבען צו טון מיט א שונא וועלכען ס'איז נישט שווער צו בעזיגען, און ווער רעדט נאך, אז איך וועל אריין צו איהם א פערשטעלטער! זייט אבער גרייט פריינד מיינע! היינט'ביינאכט וועל איך אייך דארפען האבען! איידער מיר וועלען פערלאזען פראג, וועלען מיר דא איבערלאזען די איינוואוינער א שמיקעל אנדענקונג, אז זיי זאלען אונז נישט אזוי גיך קאנען פערגעסען! זיי האבען געוואלט דערטרינקען מיך און מיין ווייב — וועל איך זיי וויי-געהעריג אפדאנקען דערפאר!

לויכטער האט זיך שנעל אפגעזעגענט מיט זיינע חברים, איז שנעל ארויס פון הויז, און האט זיך מיט איילינע שריט געלאזט געהן אין דער ריכטונג צו דער געטא.

קאפיטעל 68'

ווידער צוזאמען.

דעם אלטען פראנק'ן האט זיך אויסגעדוכט, אז די צייט שלעפט זיך מורא'דיג פאמעליך.

ער איז אלע ווייל געגאנגען צום פענסטער, צו דער טיר און אפילו ארויסגערוקט דעם קאפ אין דרויסען, כדי זיך צוצוהערען, צי באטיאני געהט שוין.

פאר איהם איז די צייט געווען איצט בעזונדער טייער, און ער האט זיך געקליבען אפצופערטיגען דעם גראף באטיאני מיט א פאר ווערטער.

אין דער זעלבער נאכט האט ער נאך געדארפט אוועק פון פראג, כדי צוצושטעלען דעם פרייסישען קעניג דעם שריפטליכען אפמאך מיט'ן פעסטונג-קאמענדאנט, און בעקומען דערפאר א טשעק אויף א מיליאן טאלער.

פראנק האט גאר נישט געצווייפעלט, אז דער גראף באטיאני וועט מיט פערגעניגען בעצאלען די צוואנציג טויזענד גילדען פאר לארא'ן — א סימן האט דער אלטער יוד געהאט: דער גראף איז דאך פאר שיער משוגע געווארען, פאר דער פרוי, וואס לויכטער האט, לויט זיין מיינונג אוועקגערויבט.

נישט איין מאל האט ער געטראכט, אז שולדיג אין אלץ איז לויכטער, ווארום ווען נישט ער, וואלט אפשר באטיאני פערנומען געווען מיט לארא'ן, און ער וואלט צו-רוהה געלאזט זיין אייגענע טאכטער, וועלכע איז פערומגליקט געווארען, און וואס האט איהם אומגליקליך געמאכט.

— צוואנציג טויזענד גילדען! — האט א ברום געטון דער אלטער פראנק, וועלכער איז שוין געווען א ביסעל געריהרט פון זיבען פאר די צרות, וואס ער האט אדורכגעליטען — צוואנציג טויזענד! איבעריגענס איז עס נישט קיין סך פאר דער שענסטער פרוי פון רהיין! גאר נישט קיין סך, רעכען איך!..

פלוצלינג האט פראנק דערהערט שריט אויף דער גאס.

עמיצער איז צוגעקומען צו דער פערריגעלטער טיר, און איז געבליבען שטעהן.

(פארטזעצונג קומט)

„BIRUM"

די בעסטע, אינטענסיווסטע רייניגער
אין אמייסטפערשפריצעסטע זשנען 778
די פראנצויזישע עלעקטרישע

שטויבזויגערס

אין פראטיר=אפאראטען (פראטיר-מאשינען)
מיט פארקעטרייב-פארריכטונג (פארקעט:רייב - אפאראט)
פון דער פאריזער פירמע

„BIRUM"

פערקויפס-ביורא: פעטריקאווער 70.

קאמוניקאט.

גענעראל=פערזאמלונג פון „בר-כוכבא"

מארגען, מאנטאג, דעם 19. יולי, 8 אזייגער אין אווענד קומט פאר אין איינענעם לאקאל (פאלודניאווא 11) זום צווייטען טערמין

די יעהרליכע
גענעראל=פערזאמלונג

אויף דער טאג-ארדנונג: 1) בעריכט פון דער טעטיגקייט; 2) וואהלען פון א פערוואלטונג אין 3) פארשלאגען.

אלע מיטגלידער, ווי אקטיווע, סיי פאסיווע, ווערען אויפגעפאדערט פינקטליך צו קומען. 778 די פערוואלטונג.

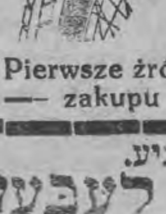

ŚWIEŻY TRANSPORT
ROWEROWYCH GUM NADSZEDŁ. AUTOMOBILOWE OPONY
„MICHELIN" i „DUNLOP"
wszelkie wymiary stale na składzie.
MASYWY do cieżarowych aut. 776
Pierwsze źródło — zakupu — „BERSON" **NARUTOWICZA 16. — Telefon 28-30. —**

קאנצעסאנירט דורך דער עלעקטראזניע.

ווער ס'וויל האבען א ליכטיג לעבען!

זאל קומען בעוואוסטער פירמע צו דער

ב. ראטביין
קאנסטאנטינער 3

וועלכע פיהרט אויס אלע ארט עלעקטרישע אנלאגען ליכט אין קראפט גרויסער אויסוואהל פון עלעקטרישע ארטיקלען. צו ערמעסיגטע פרייזען.
קומט און איבערצייגט אייך!

ווייכטיג פאר קלעמפנער!

צינבלעך, פערצינקטע אייזענבלעך, חיסבלעך, מעש אין קופערבלעך, צין, בליי, מעש-אין קופער-רויהרען, שטאנגען אין דראט, דאכפאפע, נעגעל א. אז. וו.

די ביליגסטע טאגעס-פרייזען!

A. Arnstein,

NARUTOWICZA (Dzielna) 7. Tel. 313 i 23-44.

וכי תמכור ממכר לעמיתך או קנה מיד עמיתך אל תונו איש את אחיו!

אין טאמער יאז זאלסט קומען צו לויפען אין ביורא פעטריקאווער 18, וואו ס ווערט ערלעדיגט אלערליי ביזנעס לויט'ן אוסטאוו, קלאוזעל, ואבעזפיעטשעניעס אויף אלע שטעט אין פוילען, אפעלאציעס, קאסאציעס, אדוואקאניעס, רעקורס, הענגען קאנצעסיעס אין קאמיסאריאט-רזשאנדו, ביטעס אין אלע פאליציי-בעצירקען, שותפות-אקטען, סטאטוטען, אקטען אינטערציזיעס, אקטען ראראקיזיעס, קארנע ספראוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אלע שפראכען. 503

שנעל, רעיעל און ביליג!

א פראנט-

נעוועלב

אויף דער אלטשטאט קאמפלעט איינגעארדענט בעצאהלט בזן 31 גרודזשען ד. י. איז צו פור-קויפען פאר 1.600 זלאטעס צו ערפאהרען פלאק-וואלנאשטש נומער 2.
„Naftopol", tel. 42-05.
פערמיטלער געווינשען. 718

APARATY KINEMATO-GRAFICZNE

do zdjęć amatorskich oraz do wyświetlania po cenach niskich poleca
Skład Aparatów Foto- i Kinematograficznych
J. MORGENSTERN, Łódź, ul. Piotrkowska Nr. 47 (Róg Zielonej, tel. 20-63)
Wywoływanie filmów na miejscu. ◆◆◆◆ Wypożyczalnia filmów fabrycznych.
Wszelkich wskazówek i porad udziela się chętnie. 773

28 נאר 28 נאר 28

פערקויפט נישט אייער

מעבעל,

דיוואנעס, פעלצען, אנצוגער, נייי-מאשינען או"וו, בעפאר איהר איבערצייגט אייך נישט ביי די לאנג-עקזיסטירענדע פירמע

ח. ראזניק, בענעדיקטא 28

גאר איך צאהל די העכסטע פרייזען!
בעמ.: ביי מיר אויך לאגער שטענדיג פערשידענע געניצטע מעבעל אין נייען צושטאנד. פרייזען צוגענגליכער, ווי איבעראל!

28 נאר 28 נאר 28

א גרויסער אויסוואהל פון

שירם
אין שטעקענס

מיט 25 פראצ. ביליגער, ווי איבעראל!

צו בעקומען אין ווערקשטאט פון

ס. פינגענבוים,
19 נארוטאוויטש 19.

בעמערקונג: ס'ווערען אויך אנגענומען אלערליי רעפאראטורען, ווי אויך איבערציהען. 324
געדענקט די אדרעס: נארוטאוויטש (דזיעלנא) 19.

קאמפלעטע איינריכטונג פון א

האבער-פלאקען-
— פאבריק —

צו פערקויפען אדער פערפאכטען אויף זעהר גוטע בעדינגונגען. אפערט. אונטער "Paddy" אין אדם.

א מעדכען

נעזוכט זאפארט אין א געשעפט. מעלדען זיך ציגעל-נאם 33 אין קאנדיטאריי.

רעטשניצע פון דאקטוירים-ספעציאליסטען
אין ערצטליך-דענטיסטישער קאבינעט
זגיערסקא 17, טעל. 16-33.

ד"ר ראקאווסקי	נאז, האלז, אויערן קר.	3-2 11-10 $7^{1}/_{2}$ -$6^{1}/_{2}$
ד"ר רוזשאנער	הויט-און געשלעכט קר.	11-10 2-1
ד"ר גאלדשטיין-פאראק	אויגען-קראנקהייטען	8-7 2-1
ד"ר יוסטמאן	נערווען קראנקהייט	7-8 1-12
ד"ר ראזענצווייג	קינדער-קראנקהייטען	5-4 12-10
ד"ר פאפירני	פרויען-און געבורט-הילף	6-5 1-$11^{1}/_{2}$
ד"ר קאנטאר	כירורגישע-קר. נקהייטן	2-1.1 4-3
ד"ר וויינבערג	אינערע הערץ לונגען-קר	7-$5^{1}/_{2}$ 1-11
ד"ר סטופעל	רענטגען	12-10 6-4
ל. פרוסאק	צאהן-ארצט	10-2
נ. ראזעס	צאהן-ארצט	7-4

צאהן-טוגרחילונג, בעלייכטונגען, קאצען, טאקסען, א. אז. וו.
ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען

רענטגען-אינסטיטוט

היילונג פון הויט קראנקהייטען פון קאפ (פארך) מיט רענטגענשטראהלען, פאר בעשטראהלונג און דורכלייכטונגען, קווארץ-לאמפע, דיאטערמיע, עלעקטריזאציע, אלע מעגליכע אנאליזען. א קורס פאר שוועסטער.
אנטפונגען נעגען שארלאך (שקארלאטין) פון 4—5 נאכם.

די לעטשניצע איז אויך אפען זונטאג.
חיזיט אין דער שטאט.

זאל גאנע לארז ווימען, דאס
מעבעל-געשעפט

פון פלאסאוויטש און רעכט
145 פעטריקאווער 145 אין הויף

האט זיך פערגרעסערט און בעזיצט אויף לאגער אגר. אויסוואהל פון שלאף-צימער, עס-צימער, ביורא-איינריכטונג קוכעל-מעבעל, ווי אויך ענצעל-געגענשטענדע אלעס פון אייגענע אויסארבייטונג

בעמערקונג: מיר קויפען אויך געניצטע מעבעל און צאהלען די העכסטע פרייזען. 387

פאר באר! אויף וועקסעל!

פאר 30 זל.

קען יעדער האבען עלעקטריש-בעלייכטונג אויסגעפיהרט דורך דער פירמע

ש. פ. שמאלעוויטש
8 פאלודניאווא 8

מיט בעשטעטיגונג פון דער עלעקטראזניע
ווייכטיג פאר הויזבעזיצער!
איהר שפארט 80 פראצענט שטראם.
אויסקונפט ווערט ערטיילט 489

יעדער איינציגער האט זיך איבערצייגט, אז פאר

מעבעל

דיוואנעס, פעלצען, ניי מאשינען, גארדעראבען א. ז. וו. צאהלט די העכסטע פרייזען

א. ווייצמאן נארוטאוויטש 19 (דזיעלנא)

אין מעבעל-געשעפט (פרזיוואט-וואוינונג שענקעוויטש 29) ביי מיר איז שטענדיג פארשיד. געניצטע מעבעל אין גוטען צושטאנד צו פערקויפען 374

רעטשניצע פון דאקטוירים-ספעציאליסטען
בזשעזשינער 11, טעל. 37-63
אפען פון 9 פריה ביז 7 אבענד

ד"ר וואלינס י	נאז, האלז, אויערן-קר.	4—3
ד"ר קערשנער	קינדער-קראנקהייטען	10.30—9 5.30—4
ד"ר שיפמאן	אינערליכע קראנקה.	12—10 6-5
ד"ר לוביטש	הויט-און געשלעכט קר.	1—11
ד"ר שמירגעלד	נערווען און גייסטונגע קר.	2—12
ד"ר גאלדבלאט	אויגען-קראנקהייטען	2-12.30
ד"ר עליאסבערג	כירורגישע קראנקה.	3-1
ד"ר בערגמאן	פרויען און געבורט-הילף	4-3

פסולא-טעראפיע, שפר ך שטראנגען חי שטאטלען א. ז. ח. פאק ן-שטעלען, קינסטליכע בערג-זון-בעשטראהלונג איינשפריצונגען, מאסאזשען, עלעקטריזאציע, אפעראציעס. אויף פערלאנג — היזיטען אין שטאט. — אין לאבאראטאריום ווערען אנגענומען אלע ארט אנאליזען, ווי אורין, פלעגמע און בלוט. 2170

ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען א
דענטיסטישער קאבינעט
עם נאהמען אן:

ד"ר זילבערשטיין	צאהן-ארצט	9 ביז 2 נ.מ.
ד"ר לאזשינסקא סמאראזאלסקא	צאהן-ארצט	7.30 -3

קינסטליכע ציהן, קראנען, טאמבען א. זו. וו.
די לעטשניצע איז אויך טעגליך זונטאג.
היזיט 3 זלאטעס.

מעבעל

שלאפצימערן, עסצימערן, מעדכען-קאבינעטען, פארצימערן, הוכען-איינריכטונגען ווי אויך איינצעלנע מעבעל-געגענשטאנדען צו צוגענגליכע פרייזען אויף בעקוועמע בעדינגונגען קען מען בעקומען נור אויף 599

5 Zawadzka 5 (אויפ'ן הויף)

אנאנסען-פרייזען: ...

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brustowski i B. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman
Czcionkami i drukiem „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.